

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 ноември 2020 г.
(OR. en)

13167/20

COHAFA 63
RELEX 905
COVID-19 36
MAMA 172
MOG 74
COLAC 68
ONU 74

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	16 ноември 2020 г.
До:	Г-н Јерре TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	C(2020) 7983 final
Относно:	Известие на Комисията от 16.11.2020 година НАСОКИ НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ ЗА БОРБА С ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 В ОПРЕДЕЛЕНИ МЕСТА, ПОДЛЕЖАЩИ НА ОГРАНИЧИТЕЛНИ МЕРКИ НА ЕС

Приложено се изпраща на делегациите документ C(2020) 7983 final.

Приложение: C(2020) 7983 final

Брюксел, 16.11.2020 г.
C(2020) 7983 final

Извeстие на Комисията

от 16.11.2020 година

**НАСОКИ НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА
ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ ЗА БОРБА С ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 В
ОПРЕДЕЛЕНИ МЕСТА, ПОДЛЕЖАЩИ НА ОГРАНИЧИТЕЛНИ МЕРКИ НА ЕС**

ВЪВЕДЕНИЕ

Ограничителните мерки (санкции) на ЕС могат да се изразяват в замразяването на финансови средства или икономически ресурси на конкретни лица, образувания и органи, а в някои случаи и в ограничения върху търговията с определени стоки и услуги. Тези ограничения позволяват да се постигнат целите на общата външна политика и политика на сигурност на Съюза, които включват по-специално опазването на мира, укрепването на международната сигурност и утвърждаването и укрепването на демокрацията, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност и зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и на международното право (член 21 от Договора за Европейския съюз).

Санкциите на ЕС преследват конкретни цели. Те са насочени към онези, чиито действия застрашават посочените по-горе ценности, като същевременно се избягват отрицателните последици за цивилното население. По-специално санкциите на ЕС нямат за цел да възпрепятстват предоставянето на хуманитарна помощ, в това число медицинска помощ. Мерките на ЕС са в съответствие с всички задължения съгласно международното право, по-специално международното право в областта на правата на човека, международното право за бежанците и международното хуманитарно право¹.

Санкциите могат да доведат до промени в способността на дадена държава да води борба с COVID-19, като засегнат снабдяването с определени стоки и технологии, било защото тези стоки са предмет на ограничения (например изделия с двойна употреба, които могат да се използват и за военни цели), или защото лицата, участващи в снабдяването с тях са обект на санкции. Санкциите могат да имат и непряк, но значителен ефект, предизвикан от нежеланието на някои оператори да участват в сделки, свързани с държава или физическо лице, обект на санкции, дори ако те са законни (прекалено стриктно спазване), поради опасения от случайни нарушения на санкциите или липса на икономически стимули за участие в сравнение с рисковете, произтичащи от тези сделки. Освен това лицата, подлежащи на ограничителни мерки, могат да прехвърлят върху цивилното население икономическите последици от наложените им международни санкции, като по този начин се увеличи тежестта за цивилното население, което не е обект на тези санкции.

Действащите санкции на ЕС и пълните списъци на лицата и образуванията, определени съгласно санкциите на ЕС, са отразени в картата на санкциите на ЕС². Списъкът на лицата и образуванията е на разположение и в базата данни за

¹ Заключение на Съвета относно хуманитарната помощ и международното хуманитарно право, Брюксел, 25 ноември 2019 г. (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14487-2019-INIT/bg/pdf>).

² <https://www.sanctionsmap.eu/>. Официалният източник на правото на ЕС е *Официален вестник на ЕС*, който в случай на конфликт има предимство пред картата на санкциите на ЕС.

финансови санкции³. И двата инструмента са свободно достъпни за хуманитарните оператори.

ОБЩИ ПРИНЦИПИ

- ✓ Санкциите на ЕС нямат за цел да възпрепятстват, нито да попречат на предоставянето на хуманитарна помощ. Всяко действие, което не е изрично забранено съгласно санкциите на ЕС, се счита за разрешено, освен ако не е посочено друго от национален компетентен орган (НКО). Прекалено стриктното спазване не следва да възпрепятства предоставянето на хуманитарна помощ.
- ✓ Санкциите на ЕС могат да предвиждат изключения, позволяващи предприемането на действия, които по принцип подлежат на ограничения, с цел предоставянето на хуманитарна помощ. В контекста на борбата с пандемията от COVID-19 подлежащи на ограничения действия могат да бъдат разрешени извънредно дори при липса на изрични изключения, ако няма други средства за гарантиране на предоставянето на хуманитарна помощ.
- ✓ Хуманитарните оператори следва да докажат пред съответния НКО, че условията на съществуващите изключения са изпълнени или, при липсата на такива изключения, че единствената налична възможност за предоставяне на хуманитарна помощ на нуждаещите се лица е да се прибегне до подлежащи на ограничения действия. НКО следва да предоставят необходимите насоки за това как могат да се получат дерогации в областта на хуманитарната помощ. Когато се получи искане за дерогация, то трябва да се разглежда експедитивно.
- ✓ Комисията призовава държавите членки да създадат звено за контакт за дерогациите в областта на хуманитарната помощ и да оказват тясно сътрудничество в контекста на борбата с пандемията от COVID-19.

Целта на настоящия документ е да се дадат практически насоки под формата на въпроси и отговори относно спазването на санкциите на ЕС при предоставянето на хуманитарна помощ, по-специално медицинска помощ, за борба с пандемията от COVID-19⁴. Настоящите насоки са предназначени за

³ <https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>.

⁴ Настоящите насоки допълват и следва да се четат във връзка с другите приложими документи с насоки относно изпълнението на ограничителните мерки на ЕС, публикувани от Европейската комисия (наричана по-долу „Комисията“) и националните компетентни органи (наричани по-долу „НКО“) в държавите членки, както и Най-добрите практики за ефективното прилагане на

всички действащи лица, попадащи под юрисдикцията на ЕС, които вземат участие в такива дейности. На първо място, насоките имат за цел да окажат подкрепа на компетентните органи на държавите — членки на ЕС (наричани по-долу „НКО“). Това са национални органи, определени от държавите членки за управление на санкциите на ЕС на национално равнище. От тях се изисква да правят оценка на искания за дерогации, да отговарят на въпроси или по друг начин да се свързват с оператори в рамките на своята компетентност в контекста на хуманитарните дейности. На второ място, насоките имат за цел да се осигури яснота за публичните и частните оператори, които трябва да спазват санкциите на ЕС и които участват в предоставянето на хуманитарна помощ на населението за борба с пандемията от COVID-19 (наричани по-долу „хуманитарните оператори“). Хуманитарните оператори включват донори, международни организации, банки и други финансови институции — в случаите, когато участват в сделки, които подпомагат представянето на хуманитарна помощ, както и неправителствени организации (НПО) и нестопанския сектор.

За повече насоки хуманитарните оператори следва да потърсят мнението на съответния НКО. Комисията остава на разположение на НКО за допълнителни въпроси и подкрепа⁵ и призовава държавите членки да създадат „звено за контакт“ за дерогациите в областта на хуманитарната помощ в контекста на борбата с пандемията от COVID-19. Комисията е готова да окаже подкрепа на държавите членки в това отношение, за да се гарантира еднаквото прилагане на законодателството на ЕС.

Въпросите по-долу бяха събрани при контактите с НКО, хуманитарните оператори и други международни заинтересовани страни от началото на кризата с COVID-19.

Настоящите насоки заменят Насоките на Комисията С(2020) 3179 final, приети на 11 май 2020 г., които бяха насочени само към Сирия. Частта относно Сирия остава непроменена.

Комисията ще продължи да актуализира настоящите насоки, за да включи допълнителни указания относно режимите на санкции, посочени по-долу, както и относно други режими на санкции.

ограничителни мерки, публикувани от Съвета на Европейския съюз (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8519-2018-INIT/bg/pdf>).

⁵ RELEX-SANCTIONS@ec.europa.eu.

Съдържание

ИРАН.....	5
I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ	7
II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА.....	10
III. ДРУГИ ВЪПРОСИ	12
IV. ДРУГО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	14
НИКАРАГУА.....	17
I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ	18
II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА.....	21
III. ДРУГИ ВЪПРОСИ	21
IV. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ	23
СИРИЯ.....	26
I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ	27
II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА.....	29
III. ДРУГИ ОГРАНИЧЕНИЯ.....	33
IV. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ	35
ВЕНЕСУЕЛА	39
I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ	40
II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА.....	43
III. ДРУГИ ВЪПРОСИ	43
IV. ДРУГО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	45

ИРАН

ПРЕПРАТКИ КЪМ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ И НАСОКИ

„Регламентите за Иран“:

- Регламент (ЕС) № 267/2012 на Съвета от 23 март 2012 г. относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Регламент (ЕС) № 961/2010⁶ (Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран);
- Регламент (ЕС) № 359/2011 на Съвета от 12 април 2011 г. относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи предвид ситуацията в Иран⁷ (Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран).

Други имащи отношение законодателни актове и документи на ЕС:

- Регламент (ЕО) № 2271/96 на Съвета от 22 ноември 1996 г. относно защитата срещу последиците от извънтериториалното прилагане на законодателство, прието от трета страна, и действията, предприети на основание това законодателство или произтичащи от него⁸ (Блокиращия регламент);
- Насоките на Европейската комисия „Въпроси и отговори: приемане на актуализация на Блокиращия регламент“⁹;
- Документът на Европейската комисия „Въпроси и отговори относно надлежната проверка на ограничителните мерки за дружествата от ЕС, работещи с Иран“¹⁰.

На 20 юли 2015 г. Съветът за сигурност на Организацията на обединените нации прие Резолюция 2231 (2015 г.) относно Съвместния всеобхватен план за действие (СВПД), договорен от Иран и ЕЗ/ЕС+3 (Германия, Китай, Обединеното кралство, Руската федерация, Съединените щати и Франция, с върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност). От датата на изпълнението на СВПД (16 януари 2016 г.) ЕС отмени всички свои икономически и финансови санкции, наложени във връзка с иранската ядрена програма.

В резултат на това са разрешени редица дейности и свързани с тях услуги, които може да бъдат от значение и за предоставянето на хуманитарна помощ, а именно:

⁶ ОВ L 88, 24.3.2012 г., стр. 1—112.

⁷ ОВ L 100, 14.4.2011 г., стр. 1—11.

⁸ ОВ L 309, 29.11.1996 г., стр. 1—6.

⁹ ОВ С 277I, 7.8.2018 г., стр. 4—10.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/files/faqs-restrictive-measures-iran_en.

финансови, банкови и застрахователни дейности, както и дейности в секторите на корабоплаването и транспорта на Иран. Допълнителни подробности относно отмяната на санкциите съгласно СВПД могат да бъдат намерени в раздел 3 от **Информационната бележка на ЕС в рамките на СВПД**¹¹.

В отговор на оттеглянето на Съединените щати от СВПД ЕС актуализира Блокиращия регламент, за да включи в приложението към него повторно наложените извънтериториални санкции на САЩ, като по този начин смекчи последиците от тези санкции за операторите от ЕС, извършващи законна стопанска дейност в Иран и с него. Тази актуализация беше част от подкрепата на ЕС за трайно, цялостно и ефективно изпълнение на СВПД, в т.ч. чрез поддържане на законни търговски и икономически отношения между ЕС и Иран, които бяха нормализирани след отмяната на свързаните с ядрените дейности санкции в резултат на СВПД.

Санкциите на ЕС по отношение на Иран, които все още са в сила след отмяната на ограничителните мерки съгласно СВПД, са точно ориентирани, имат ясни цели и са насочени към конкретни лица, образувания или стоки, които обикновено не участват в предоставянето на хуманитарна помощ. Санкциите на ЕС по отношение на Иран **не засягат лекарствата, медицинското оборудване и медицинската помощ, предоставяни на населението като цяло. Поради това медицинското оборудване**, в това число личните предпазни средства (ЛПС), респираторите, кислородът и вентилаторите, **както и лекарствата и други медицински изделия, необходими за борба с пандемията от COVID-19, не са предмет на преки ограничения върху износа, доставката, финансирането или употребата в Иран (вж. раздел II).** Поради това е много малко вероятно санкциите на ЕС да попречат на хуманитарната помощ за борба с пандемията от COVID-19, предназначена за нуждаещите се хора в Иран.

Въпреки това в специфични и много ограничени случаи износът, доставката или финансирането на тези изделия от хуманитарните оператори могат да бъдат непряко засегнати от други ограничения, като например замразяването на финансови средства или икономически ресурси на конкретни лица, образувания и органи, подлежащи на санкции от страна на ЕС („определените лица“), които може да участват по някакъв начин в съответните сделки.

Независимо от отмяната на санкциите по линия на СВПД, в съответствие с посочения план¹² редица мерки и ограничения, свързани с разпространението на оръжия за масово унищожение, останаха в сила дори и след датата на изпълнението му. В съответствие с графика, определен в СВПД, се очаква отново да бъдат премахнати санкции през 2023 г.

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/jcpoa_note_bg.pdf.

¹² Те се отнасят, наред с другото, до оръжейното ембарго, мерките, свързани с ракетните технологии, ограниченията относно някои трансфери и дейности в ядрената област, както и разпоредбите относно някои метали и софтуер, които подлежат на специален разрешителен режим. В съответствие със СВПД следва отново да бъдат премахнати ограничителни мерки през 2023 г. Точки 19 и 20 от приложение V към СВПД.

Освен това от 2011 г. насам ЕС е наложил санкции в отговор на сериозните нарушения на правата на човека в Иран¹³.

По правило санкциите на ЕС по отношение на Иран не позволяват предоставянето на финансови средства и икономически ресурси на определени лица, независимо че съществуват редица дерогации за това (вж. раздел I). Въпреки това в съответствие с международното хуманитарно право, когато не съществуват други възможности, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от санкциите на ЕС. Малко вероятно е обаче този принцип да намери приложение в разглеждания случай, като се има предвид целенасоченият характер на ограничителните мерки, предвидени в санкциите по отношение на Иран, както и видът и ограниченият брой на поименните вписвания.

Допълнителните дейности, необходими за подпомагане на предоставянето на медицински изделия (напр. транспортиране на медицински изделия, обмен на валута и съхранение), по принцип са разрешени. Въпреки че е малко вероятно тези действия да попаднат в обхвата на специфични ограничения, хуманитарните оператори следва да направят внимателна справка за тях в настоящите насоки, преди да пристъпят към тяхното извършване, и при необходимост да поискат указания от съответния НКО.

I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ¹⁴

1. Имат ли право хуманитарните оператори да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо за предоставянето на хуманитарна помощ на цивилното население в Иран в контекста на пандемията от COVID-19?

Да. Хуманитарните оператори могат да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо, за да се организира предоставянето на хуманитарна помощ по безопасен и ефикасен начин.

¹³ Те включват ограничения за пътуване и замразяване на активите по отношение на лица и образувания, както и ембарго върху оборудване, което може да се използва за вътрешни репресии, и върху оборудване, което може да се използва за наблюдение или прихващане на интернет и телефонни комуникации на мобилни или фиксирани мрежи.

¹⁴ В приложения VIII, IX, XIII и XIV към Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран и в приложение I към Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран се съдържат списъци на лицата, образуванията и органите, определени съгласно санкциите на ЕС. Тези списъци са отразени в картата на санкциите на ЕС (<https://www.sanctionsmap.eu>), както и в базата данни за финансовите санкции (<https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>), като и двата инструмента са свободно достъпни за хуманитарните оператори. Списъците се актуализират редовно. Официалният източник на правото на ЕС е *Официален вестник на ЕС*, който в случай на конфликт има предимство.

Поради това, ако дадено определено лице участва по някакъв начин в хуманитарна сделка, това не означава автоматично, че тази сделка трябва да бъде прекратена. Регламентите за Иран не забраняват да се влиза в контакт с определено лице, доколкото на него не се предоставят финансови средства или икономически ресурси.

2. Как хуманитарните оператори могат да гарантират, че когато предоставят помощ за борба с пандемията от COVID-19, те не предоставят финансови средства или икономически ресурси на разположение на определени лица, образувания или органи?

Хуманитарните оператори следва вече да разполагат с изискваните процедури за извършване на необходимите проверки с цел да се гарантира, че партньорите им, които участват в предоставянето на хуманитарна помощ, не са сред определените съгласно санкциите на ЕС. В контекста на предоставянето на подпомагане за борба с разпространението на COVID-19 в Иран следва да се обърне специално внимание на определените лица, образувания и органи, свързани със секторите на здравеопазването и логистиката, както и с Ислямската революционна гвардия (IRGC), която осъществява дейност в големи сектори от иранската икономика, включително в областта на здравеопазването¹⁵. Хуманитарните оператори следва също така да гарантират, че финансовите средства и икономическите ресурси, в т.ч. медицинското оборудване, не биват отклонявани от определени лица. Това включва вземането на необходимите предпазни мерки и извършването на проверки с цел да се гарантира, че финансовите средства и икономическите ресурси няма да бъдат конфискувани от тези лица (напр. IRGC) и че предоставените медицински материали се използват за хуманитарните цели, за които са предназначени.

Хуманитарните оператори, особено онези от тях, които са най-близки с външните партньори и подизпълнителите, следва да съберат възможно най-много информация и да уведомят партньорите си, по възможност като част от договорните условия, че не трябва да се предоставят финансови средства или икономически ресурси на разположение на определените лица или те да се използват в тяхна полза. Използването на havaleh (hawala) и на други неофициални видове парични преводи също попадат в обхвата на тази забрана.

Съгласно член 42, параграф 2 от Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран и член 8, параграф 2 от Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран нарушенията на санкциите на ЕС не пораждаат отговорност от какъвто и да е характер, ако нарушителят не е знаел и не е имал основателна причина да предполага, че действията му ще са в нарушение на съответните забрани. В този смисъл санкциите на ЕС не следва да водят до прекалено стриктно спазване. По-специално те не трябва да се тълкуват като изискващи хуманитарните оператори да полагат нереалистични усилия за събиране на доказателства или за доказване на противното.

Хуманитарните оператори са длъжни да доставят хуманитарната помощ чрез действия и лица, по отношение на които не са наложени ограничения съгласно

¹⁵ Иранската революционна гвардия (IRGC) е вписана под номер 1 в част II, буква Б от приложение IX към Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

Регламентите за Иран и други приложими санкции. В съответствие с международното хуманитарно право, когато не съществуват други възможности, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от санкциите на ЕС. Това обаче е малко вероятно в разглеждания случай предвид целенасочените поименни вписвания съгласно Регламентите за Иран. Вж. също въпрос № 15.

При съмнение хуманитарните оператори следва да се обърнат към съответния НКО¹⁶, за да проверят дали техните процедури са в съответствие с клаузата за недопускане на заобикалянето на мерките, залегнала в Регламентите за Иран¹⁷. НКО следва да предоставят на хуманитарните оператори ясни и своевременни насоки по този въпрос.

3. Може ли лекарствата, медицинското оборудване, дезинфектантите и предпазните средства да представляват „икономически ресурси“?

Да. Съгласно определението в Регламентите за Иран „икономически ресурси“ означава всякакъв вид ресурси, материални или нематериални, движими или недвижими, *„които не са финансови средства, но могат да бъдат използвани за получаване на финансови средства, стоки или услуги“*¹⁸. Предоставянето на партиди с лекарства, медицинско оборудване и дезинфектанти на определено лице позволява на това лице, например, да продаде стоките и да получи в замяна на това финансови средства, което е равнозначно на предоставянето на разположение на дадено определено лице на икономически ресурси или използването им в негова полза. Такъв може да бъде случаят, когато медицински изделия се предоставят на определени лица от иранската администрация. Предоставянето на икономически ресурси на разположение на определено лице или използването им в негова полза изисква предварително разрешение от НКО.

Предоставянето на отделни изделия от горепосочените стоки на определено лице за негова собствена употреба или защита не означава, че са му предоставени на разположение икономически ресурси. Освен това Регламентите за Иран съдържат дерогации, които дават възможност на НКО да разрешават предоставянето на финансови средства или икономически ресурси, ако те са необходими за задоволяване на основните нужди на определените лица и на членовете на семейството на издръжка на тези лица, включително плащания на разходи за хранителни продукти, лекарства и медицинско обслужване¹⁹.

¹⁶ Списъците на НКО са включени в приложение II към Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран и в приложение X към Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

¹⁷ Член 2, параграф 3 от Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран и член 41 от Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

¹⁸ Член 1, буква в) от Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран и член 1, буква з) от Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

¹⁹ Член 4 от Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран и член 26 от Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

4. Може ли предоставянето на медицинска помощ да представлява „предоставяне на разположение на икономически ресурси“ на определените лица?

По принцип не се счита, че предоставянето на медицинска помощ на лица, които са заразени или за които се подозира, че са заразени с COVID-19, притежава само по себе си присъща икономическа стойност или че може да се заменя с финансови средства или икономически ресурси. Следователно тя не представлява икономически ресурс и поради това участието на определено лице в предоставянето на такава медицинска помощ не е в нарушение на Регламентите за Иран.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на медицинска помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, например ако тези лица събират такси от бенефициерите за предоставената услуга или получават каквито и да било икономически ресурси за себе си в контекста на предоставянето на медицинска помощ, вж. въпрос № 2.

5. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят финансови средства на местни организации в Иран с цел борба с пандемията от COVID-19?

Да.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА²⁰

6. Съгласно Регламентите за Иран разрешено ли е предоставянето на вентилатори или електрически респиратори за медицински цели (командно дишане) и други медицински изделия за борба с пандемията от COVID-19?

Да. По принцип продажбата, доставката, трансферът, износът и финансирането на медицински изделия, включително вентилатори или електрически респиратори за медицински цели, не са забранени съгласно Регламентите за Иран.

Въпреки това, като се има предвид, че ограничен брой изделия може да намерят различни приложения, някои от които нямат нищо общо с хуманитарните дейности, може да е необходима индивидуална оценка на техническите характеристики на конкретното изделие²¹, което ще бъде изнасяно, за да се

²⁰ В приложения I, II, III, VIIA и VIIB към Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран и в приложения III и IV към Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран се съдържат списъци на стоките и технологиите, обхванати от санкциите на ЕС.

²¹ Въпреки че може да изглежда, че стоките и технологиите, посочени във въпрос № 6, съответстват на вписванията в приложение I към Регламент (ЕО) № 428/2009 на Съвета

гарантира, че то действително е предназначено единствено за медицински цели, а не за военни и балистични дейности или дейности по разпространение на ядрено оръжие.

Това обяснява защо продажбата, доставката, трансферът, износът и финансирането на някои стоки и технологии подлежат на предварително разрешение от НКО. Такъв е например случаят с микроскопите и свързаното с тях оборудване и детекторите (включително някои, които използват рентгенова или електронна спектроскопия)²², тъй като те могат да се използват за дейности по обогатяване, несъвместими със СВПД. Износът на други стоки, като например някои машини за балансиране, може да бъде разрешен от НКО, когато тези машини са предназначени за медицинско оборудване, но в противен случай износът е забранен, тъй като те биха могли да се използват за разработването на системи — носители на ядрено оръжие.

За да получат разрешение, хуманитарните оператори трябва да докажат, че оборудването няма да допринесе за дейности, несъвместими със СВПД. Образецът в приложение ПА би могъл да даде някои насоки относно елементите, на които може да се наложи да обърнат внимание хуманитарните оператори. Хуманитарните оператори могат да се обърнат към НКО за допълнителни насоки относно необходимата информация, с която да обосноват своето заявление.

Освен това с член 4а от Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран се забранява продажбата, доставката, трансферът, износът и финансирането на определени стоки и технологии, включително конкретни видове цифрови компютри и електронни модули²³, тъй като те биха могли да допринесат за разработването на системи — носители на ядрено оръжие.

По отношение на техническите спецификации хуманитарните оператори следва да потърсят информация от производителя. При съмнение те следва да се свържат с НКО.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

7. Разрешено ли е предоставянето на лекарства, дезинфектанти, детергенти или химикали за борба с пандемията от COVID-19 съгласно Регламентите за Иран?

(Регламента за изделията с двойна употреба, ОВ L 134, 29.5.2009 г., стр. 1—269), изделията с двойна употреба имат важни отличителни характеристики.

²² Член 3а. Вж. по-специално рубрики П.А2.003 и П.А6.016 от приложение II към Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

²³ Вж. по-специално рубрика 4А003 от приложение III към Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

Да. По принцип предвидените в Регламентите за Иран санкции на ЕС не забраняват продажбата, доставката, трансфера или износа, финансирането или употребата на лекарства, сапуни, дезинфектанти (биоциди), детергенти или химикали за медицинска употреба, необходими за борба с пандемията от COVID-19.

Въпреки това продажбата, доставката, трансферът или износът, финансирането или използването на някои химически вещества подлежат на издаване на разрешение от НКО съгласно член 2а от Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран, тъй като те могат да се използват и за разпространението на ядрени оръжия.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

8. Съгласно Регламентите за Иран разрешено ли е предоставянето на комплекти за изследване за COVID-19 (комплекти qRT-PCR)?

Да. Регламентите за Иран не забраняват продажбата, доставката, трансфера или износа, финансирането или използването на комплекти за изследване за COVID-19 като този с обратно транскриптна полимеразна верижна реакция в реално време (комплекти qRT-PCR). По отношение на реагентите, които обикновено се използват в комплекта qRT-PCR, също няма никакви ограничения за търговия съгласно Регламентите за Иран. При нужда от допълнителни насоки следва да се установи връзка с НКО, например ако комплектът не е от вида, който обичайно се намира на пазара.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата за доставка на комплекти за изследване за COVID-19 (комплекти qRT-PCR) като част от хуманитарната помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

9. Съгласно Регламентите за Иран разрешено ли е доставянето на лични предпазни средства за борба с пандемията от COVID-19?

Да. По принцип Регламентите за Иран не забраняват продажбата, доставката, трансфера или износа, финансирането и използването на лични предпазни средства (ЛПС), необходими за борба с пандемията от COVID-19.

Въпреки че Регламентът относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран забранява износа за тази държава на определени предпазни средства, които могат да се използват за вътрешни репресии, като например бронезилетки и каски, в него изрично се освобождава оборудването, предназначено за безопасност на труда²⁴. При колебание хуманитарните оператори следва да потърсят необходимите пояснения от производителя.

²⁴ Вж. точка 5 от приложение III към Регламента относно сериозните нарушения на правата на човека в Иран.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

III. ДРУГИ ВЪПРОСИ

10. Могат ли банките от ЕС да открият нова банкова сметка в иранска кредитна или финансова институция, за да подкрепят хуманитарна помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да. От датата на изпълнението на СВПД (16 януари 2016 г.) банковите дейности с ирански банки са разрешени, при условие че иранската финансова институция не е определено образувание. Това включва установяването на нови кореспондентски банкови отношения и създаването на нови съвместни предприятия. На банките се разрешава също така да откриват офиси, клонове и дъщерни дружества в Иран. Само две ирански банки продължават да са определени в списъка: Ansar Bank и Mehr Bank²⁵.

11. Могат ли граждани на ЕС да пътуват до Иран, за да предоставят медицинска помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да. По принцип в Регламентите за Иран няма разпоредби, забраняващи пътуването до Иран, нито предоставянето на медицинска помощ в страната.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

12. Могат ли хуманитарните оператори да закупуват гориво, да наемат превозни средства или да използват частни транспортни услуги в Иран с цел транспортиране към държавата или в нейните граници на медицинско оборудване за борба с пандемията от COVID-19?

Да.

С член 4в от Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран се забранява закупуването от Иран на някои видове материали с висока енергийна плътност, изброени в приложение III към регламента, които могат да се използват при „ракети“ или безпилотни летателни апарати. Това обаче не се отнася за рафинираните изкопаеми горива и биогорива, включително горивата за двигатели, сертифицирани за използване в гражданската авиация, освен ако не са специално формулирани за „ракети“ или безпилотни летателни апарати.

²⁵ Раздел II, част Б, вписвания 8 и 9 от приложение IX към Регламента относно оръжията за масово унищожение в Иран.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

13. Могат ли хуманитарните оператори да помагат за преместването на хора, засегнати от пандемията от COVID-19, в други места в Иран или извън страната?

Да.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по преместването на хора, засегнати от COVID-19, например Ислямската революционна гвардия (IRGC), вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси в процеса, водещ до преместването на хора, засегнати от COVID-19, вж. също въпрос № 2.

14. Могат ли хуманитарните оператори да финансират или да участват в строителството на временни болници, санитарни операции или временни инфраструктури за борба с пандемията от COVID-19?

Да.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин в строителството и/или то извлича икономически ползи от него, вж. въпрос № 1. Такъв би бил например случаят, ако определеното лице начислява такса за достъп до временната инфраструктура или ако запази правото си на собственост върху нея след края на кризата, причинена от пандемията от COVID-19.

15. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят хуманитарна помощ, ако единственият начин да го направят е чрез определени лица?

Хуманитарните оператори винаги трябва да търсят решения, които не нарушават санкциите на ЕС. Съответно хуманитарните оператори са длъжни да доставят хуманитарната помощ чрез действия и лица, по отношение на които не са наложени ограничения съгласно Регламентите за Иран и други приложими санкции. В съответствие с международното хуманитарно право, когато не съществуват други възможности, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от санкциите на ЕС. Малко вероятно е обаче случаят да е такъв, като се има предвид целенасоченият характер на ограничителните мерки, предвидени в санкциите на ЕС по отношение на Иран.

16. Трябва ли хуманитарните оператори да проучват крайните бенефициери на хуманитарна помощ?

Не. Съгласно международното хуманитарно право, член 214, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и хуманитарните принципи на хуманност, безпристрастност, независимост и неутралитет, хуманитарната помощ трябва да се предоставя без дискриминация. Хуманитарните оператори извършват идентифицирането на дадено лице като нуждаещо се физическо лице въз основа на

тези принципи. След това идентифициране не се изисква проверка на крайните бенефициери.

IV. ДРУГО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

17. Задължени ли са хуманитарните оператори да спазват санкциите на ЕС във връзка с международния тероризъм и санкциите на ЕС във връзка със ситуацията в Сирия, когато предоставят помощ за борба с пандемията от COVID-19 в Иран?

Да.

Санкциите на ЕС срещу международния тероризъм²⁶ са много ограничени, що се отнася до Иран, и са насочени само към няколко ирански лица и образувания. Ако те вземат участие в дадена сделка, се прилагат специалните ограничения, предвидени в санкциите на ЕС срещу международния тероризъм. В такъв случай може да са необходими допълнителни конкретни насоки от НКО.

Санкциите на ЕС във връзка със ситуацията в Сирия²⁷ са насочени и срещу три ирански лица и едно иранско образувание. Тези санкции се прилагат независимо от държавата, в която се осъществява дейността на хуманитарния оператор. Съответните забрани, които се различават от предвидените в Регламентите за Иран, са разгледани в отделна глава от настоящите насоки.

18. Санкциите на САЩ срещу Иран забраняват редица действия, които са позволени от ЕС. Трябва ли хуманитарните оператори, които попадат под юрисдикцията на дадена държава членка, да спазват тези чуждестранни санкции?

Не. Хуманитарните оператори, които попадат под юрисдикцията на дадена държава членка, са длъжни да спазват само санкциите на ЕС. Всъщност на хуманитарните оператори е забранено да спазват определени санкции на САЩ срещу Иран.

Редица санкции на САЩ срещу Иран са с извънтериториално прилагане. Това означава, че те имат за цел да породят действие извън територията на САЩ и да уредят поведението на икономически оператори от ЕС, които нямат съществена връзка със САЩ. Въпреки това ЕС не признава извънтериториалното прилагане на

²⁶ Регламент (ЕО) № 2580/2001 на Съвета относно специалните ограничителни мерки за борба с тероризма, насочени срещу определени лица и образувания (ОВ L 344, 28.12.2001 г., стр. 70—75). Съветът прави преглед и изменя списъка на лицата, групите и образуванията, за които се прилага посоченият регламент. Най-актуалната версия на списъка е включена в приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1128 на Съвета от 30 юли 2020 г. за прилагане на член 2, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2580/2001 относно специалните ограничителни мерки за борба с тероризма, насочени срещу определени лица и образувания, и за отмяна на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/19 (ОВ L 247, 31.7.2020 г., стр. 1—4).(ОВ L 8I, 14.1.2020 г., стр. 1—4).

²⁷ Регламент (ЕС) № 36/2012 на Съвета от 18 януари 2012 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението в Сирия и за отмяна на Регламент (ЕС) № 442/2011 (ОВ L 16, 19.1.2012 г., стр. 1—32).

закони, приети от трети държави, и счита, че това прилагане противоречи на международното право.

С Регламент (ЕО) № 2271/96 на Съвета (Блокиращия регламент)²⁸ се защитават лица от ЕС, участващи в законна (т.е. в съответствие с правото на ЕС) международна търговия и/или движение на капитали, *inter alia*, с Иран, както и в свързани с тях търговски дейности, от последиците на чуждестранните закони, посочени в приложението към него, включително някои санкции на САЩ срещу Иран. Това се постига като се обезсилва действието в ЕС на всяко чуждестранно съдебно решение, основаващо се на чуждестранните закони, посочени в приложението към регламента, и като се позволява на лицата от ЕС да получат в съда обезщетение за вреди, причинени от извънтериториалното прилагане на тези чуждестранни закони.

В същото време Блокиращият регламент забранява на лицата от ЕС да спазват изисквания или забрани, основаващи се на чуждестранните закони, посочени в приложението към него. Лицата от ЕС, чиито икономически и финансови интереси са засегнати от извънтериториалното прилагане на тези закони, са длъжни да уведомят Европейската комисия²⁹ за това.

Подробна информация относно правата и задълженията, определени в Блокиращия регламент, е публикувана на специално създадена уебстраница³⁰.

²⁸ Регламент (ЕО) № 2271/96 на Съвета от 22 ноември 1996 г. относно защитата срещу последиците от извънтериториалното прилагане на законодателство, прието от трета страна, и действията, предприети на основание това законодателство или произтичащи от него (ОВ L 309, 29.11.1996 г., стр. 1—6).

²⁹ [RELEX-SANCTIONS @ec.europa.eu](mailto:RELEX-SANCTIONS@ec.europa.eu).

³⁰ <https://ec.europa.eu/info/blocking-statute>.

НИКАРАГУА

ПРЕПРАТКИ КЪМ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ И НАСОКИ

- Регламент (ЕС) 2019/1716 на Съвета от 14 октомври 2019 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението в Никарагуа³¹ (Регламента за Никарагуа).

Санкциите на ЕС по отношение на Никарагуа бяха наложени в отговор на продължаващите нарушения на правата на човека и гражданските свободи в Република Никарагуа от силите за сигурност и проправителствени въоръжени групи, участващи в репресията срещу политически опоненти, демонстранти, независими медии и организации на гражданското общество. Целта на санкциите на ЕС по отношение на Никарагуа е да се постигне промяна в репресивната политика на правителството на Никарагуа и да се предотврати по-нататъшно влошаване на обстановката по отношение на правата на човека и върховенството на закона в Никарагуа, както и да се допринесе за мирно договорен изход от продължаващата политическа криза.

Санкциите, предвидени в Регламента за Никарагуа, включват замразяване на активи и забрана за пряко или косвено предоставяне на финансови средства или активи на разположение на лица, отговорни за сериозни нарушения на правата на човека и за подкопаване на демокрацията и върховенството на закона в Република Никарагуа, както и на свързани с тях лица, или използването им в тяхна полза. Предвидени са редица изключения, включително за хуманитарни цели. С оглед на продължаващото влошаване на положението в Никарагуа, първата група от поименни вписвания на лица и образувания, които подлежат на замразяване на активи, бе приета на 4 май 2020 г.³²

Санкциите, предвидени в Регламента за Никарагуа, не засягат лекарствата, медицинското оборудване и медицинската помощ, предоставяни на населението като цяло. Сами по себе си, медицинското оборудване, в това число кислородът, респираторите, личните предпазни средства (ЛПС) и вентилаторите, както и лекарствата и други медицински изделия, необходими за борба с пандемията от COVID-19, не са предмет на ограничения върху износа, доставката, финансирането или употребата в Никарагуа.

Освен това ограничителните мерки, установени в Регламента за Никарагуа, са точно ориентирани, имат ясни цели и са насочени към конкретни лица, които са свързани предимно с националните правоприлагащи органи (националната полиция на Никарагуа), администрацията на никарагуанските затвори или са съветници на президента на Никарагуа. Поради това е много малко вероятно ограничителните мерки на ЕС да попречат на хуманитарната помощ за борба с пандемията от COVID-19, предназначена за нуждаещите се хора в Никарагуа.

³¹ ОВ L 262, 15.10.2019 г., стр. 1—10.

³² Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/606 на Съвета за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1716 относно ограничителни мерки с оглед на положението в Никарагуа (ОВ L 139I, 4.5.2020 г., стр. 1—3).

Въпреки това, в конкретни и много ограничени случаи износът, доставката или финансирането на изделия, необходими на хуманитарните оператори, могат да бъдат косвено засегнати от замразяването на финансови средства или икономически ресурси на конкретни лица, образувания и органи („определените лица“), които може да участват по някакъв начин в съответните сделки.

По правило санкциите на ЕС по отношение на Никарагуа дават възможност за предоставяне на финансови средства и икономически ресурси на определените лица, когато тези финансови средства или ресурси са необходими единствено за предоставяне на хуманитарна помощ, при спазване на изискванията за разрешение (вж. раздел I).

Допълнителните дейности, необходими за подпомагане на доставянето на медицински изделия (напр. транспортиране на медицински изделия, обмен на валута и съхранение), по принцип също са разрешени при спазване на посочените по-горе условия.

I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ³³

1. Предоставянето на хуманитарна помощ под формата на храна, лекарства, медицинско оборудване, дезинфектанти, медицинска помощ и други медицински продукти, както и създаването на временни медицински инфраструктури, необходими за борба с пандемията от COVID-19 в Никарагуа, счита ли се за предоставяне на ресурси, „необходими за хуманитарни цели“?

Да, предоставянето на помощ под формата, посочена във въпрос № 1, се счита за предоставяне на ресурси, „необходими за хуманитарни цели“.

2. Имат ли право хуманитарните оператори да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо за предоставянето на хуманитарна помощ на цивилното население в Никарагуа в контекста на пандемията от COVID-19?

Да. Хуманитарните оператори могат да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо, за да се организира предоставянето на хуманитарна помощ по безопасен и ефикасен начин.

По правило с член 6, параграф 1 от Регламента за Никарагуа се дава разрешение за предоставянето на финансови средства и икономически ресурси на разположение на определените лица, когато тези финансови средства или икономически ресурси са необходими единствено за хуманитарни цели, като предоставяне или подпомагане предоставянето на помощ, в това число и медицински консумативи.

³³ Приложение I към Регламента за Никарагуа съдържа списък на определените лица съгласно санкциите на ЕС. Този списък е отразен и в картата на санкциите на ЕС (<https://www.sanctionsmap.eu/>), както и в базата данни за финансовите санкции (<https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>), като и двата инструмента са свободно достъпни за хуманитарните оператори. Списъците се актуализират редовно. Официалният източник на правото на ЕС е *Официален вестник на ЕС*, който в случай на конфликт има предимство.

Хуманитарните оператори трябва да поискат предварително разрешение от националния компетентен орган (НКО), преди да предоставят на определените лица тези финансови средства или икономически ресурси.

3. Как хуманитарните оператори могат да гарантират, че когато предоставят помощ за борба с пандемията от COVID-19, те не предоставят финансови средства или икономически ресурси на разположение на определени лица, образувания или органи?

Хуманитарните оператори следва да разполагат с изискваните процедури за извършване на необходимите проверки с цел да се гарантира, че партньорите им, които участват в предоставянето на хуманитарна помощ, не са сред определените съгласно санкциите на ЕС. В контекста на предоставянето на подпомагане за борба с разпространението на COVID-19 в Никарагуа специално внимание следва да се обърне по-конкретно на определените лица на важни длъжности, свързани със секторите на здравеопазването или полицията (напр. Националната полиция на Никарагуа), които могат да бъдат в някаква степен свързани с хуманитарната операция (напр. от съображения за сигурност). Хуманитарните оператори следва също така да гарантират, че финансовите средства и икономическите ресурси, в т.ч. медицинското оборудване, не биват отклонявани от определени лица. Това включва вземането на необходимите предпазни мерки и извършването на проверки с цел да се гарантира, че финансовите средства и икономическите ресурси няма да бъдат конфискувани от тези лица и че предоставените медицински материали се използват за хуманитарните цели, за които са предназначени.

Хуманитарните оператори, особено онези от тях, които са най-близки с външните партньори и подизпълнителите, следва да съберат възможно най-много информация и да уведомят партньорите си, по възможност като част от договорните условия, че не трябва да се предоставят финансови средства или икономически ресурси на разположение на определените лица или те да се използват в тяхна полза.

Съгласно член 10, параграф 2 от Регламента за Никарагуа действията на хуманитарните оператори, които са в нарушение на ограничителните мерки, установени в посочения регламент, не поражда отговорност от какъвто и да е характер, ако тези лица не са знаели и не са имали основателна причина да предполагат, че действията им ще са в нарушение на съответните забрани. В този смисъл санкциите на ЕС не следва да водят до прекалено стриктно спазване. По-специално те не трябва да се тълкуват като изискващи хуманитарните оператори да полагат нереалистични усилия за събиране на доказателства или за доказване на противното.

Ако дадено определено лице участва по някакъв начин в хуманитарна сделка, това не означава автоматично, че тази сделка трябва да бъде прекратена. В Регламента за Никарагуа са включени редица важни дерогации, които позволяват тези сделки да бъдат приети при предварително одобрение от НКО. Вж. също раздел I, и по-специално въпроси № 2, 5, 6 и 19.

При съмнение хуманитарните оператори следва да се допитат до съответния НКО³⁴, за да проверят дали техните процедури са в съответствие с клаузата за недопускане на заобикалянето на мерките в Регламента за Никарагуа³⁵. НКО следва да предоставят на хуманитарните оператори ясни и своевременни насоки по този въпрос.

4. Може ли лекарствата, медицинското оборудване, дезинфектантите и предпазните средства да представляват „икономически ресурси“?

Да. Съгласно определението в Регламента за Никарагуа „икономически ресурси“ означава всякакъв вид ресурси, *„материални или нематериални, движими или недвижими, които не са финансови средства, но могат да бъдат използвани за получаване на финансови средства, стоки или услуги“*³⁶. Предоставянето на партиди с лекарства, медицинско оборудване и дезинфектанти на определено лице позволява на това лице, например, да продаде стоките и да получи в замяна на това финансови средства, което е равнозначно на предоставянето на разположение на дадено определено лице на икономически ресурси или използването им в негова полза. Предоставянето на икономически ресурси на разположение на определено лице или използването им в негова полза изисква предварително разрешение от НКО.

Предоставянето на отделни изделия от горепосочените стоки на определено лице за негова собствена употреба или защита не означава, че са му предоставени на разположение икономически ресурси. Освен това Регламентът за Никарагуа съдържа дерогация, която дава възможност на НКО да разрешават предоставянето на финансови средства или икономически ресурси, ако те са необходими за задоволяване на основните нужди на определените лица и на членовете на семейството на издръжка на тези лица, включително плащания на разходи за хранителни продукти, лекарства и медицинско обслужване³⁷.

5. Може ли предоставянето на медицинска помощ да представлява „предоставяне на разположение на икономически ресурси“ на определените лица?

По принцип не се счита, че предоставянето на медицинска помощ на лица, които са заразени или за които се подозира, че са заразени с COVID-19, притежава само по себе си присъща икономическа стойност или че може да се заменя с финансови средства или икономически ресурси. Следователно тя не представлява икономически ресурс и поради това участието на определено лице в предоставянето на такава медицинска помощ не е в нарушение на Регламента за Никарагуа.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на медицинска помощ, вж. въпрос № 2. По отношение

³⁴ Списъците на НКО са включени в приложение II към Регламента за Никарагуа.

³⁵ Член 9 от Регламента за Никарагуа.

³⁶ Член 1, буква г) от Регламента за Никарагуа.

³⁷ Член 3, параграф 1, буква а) от Регламента за Никарагуа.

на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, например ако тези лица събират такси от бенефициерите за предоставената услуга или получават каквито и да било икономически ресурси за себе си в контекста на предоставянето на медицинска помощ, вж. въпрос № 3.

6. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят финансови средства на местни организации в Никарагуа с цел борба с пандемията от COVID-19?

Да.

За конкретния случай, в който дадено определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ (напр. поименни вписвания на определени лица или образувания с правомощия в сектора на здравеопазването, или лица от определени правоприлагащи органи), вж. въпрос № 2. По отношение на гарантирането, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 3.

II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА

7. Съгласно Регламента за Никарагуа разрешени ли са продажбата, доставката, трансферът или износът на стоки и технологии, доставени за хуманитарни цели за борба с пандемията от COVID-19?

Да. Санкциите на ЕС, установени в Регламента за Никарагуа, са насочени само към конкретни лица, като с тях се замразяват техните активи и се забранява да им се предоставят финансови средства. Продажбата, доставката, трансферът или износът на каквито и да е стоки за Никарагуа не са ограничени. Това означава, че като общо правило санкциите на ЕС не засягат продажбата, доставката, трансфера или износа на стоки и технологии за борба с пандемията от COVID-19. В този контекст понятието „стоки и технологии“ включва, наред с другото, лични предпазни средства (ЛПС), вентилатори или електрически респиратори за медицински цели (командно дишане) и други медицински изделия за борба с COVID-19, както и комплекти за изследване за COVID-19 (като този с обратно транскриптазна полимеразна верижна реакция в реално време — qRT-PCR KIT), лекарства, дезинфектанти, детергенти или химикали.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на такива стоки и технологии за хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 3.

III. ДРУГИ ВЪПРОСИ

8. Могат ли банките от ЕС да открият нова банкова сметка в никарагуанска кредитна или финансова институция, за да подкрепят хуманитарна помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да. Банковите дейности с никарагуански банки са разрешени, при условие че никарагуанската финансова институция не е образувание, посочено в приложение I към Регламента за Никарагуа. Това включва установяването на нови кореспондентски банкови отношения и създаването на нови съвместни предприятия. На банките се разрешава също така да откриват офиси, клонове и

дъщерни дружества в Никарагуа. Към момента нито една никарагуанска финансова институция не е предмет на ограничителни мерки.

9. Могат ли граждани на ЕС да пътуват до Никарагуа, за да предоставят медицинска помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да. По принцип в Регламента за Никарагуа няма разпоредби, забраняващи пътуването до Никарагуа, нито предоставянето на медицинска помощ в страната.

За конкретния случай, в който дадено определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 3.

10. Могат ли хуманитарните оператори да закупуват гориво, да наемат превозни средства или да използват частни транспортни услуги в Никарагуа с цел транспортиране към държавата или в нейните граници на медицинско оборудване за борба с пандемията от COVID-19?

Да. В Регламента за Никарагуа няма разпоредби които да не позволяват на хуманитарните оператори да закупуват гориво в Никарагуа.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 3.

11. Могат ли хуманитарните оператори да помагат за преместването на хора, засегнати от пандемията от COVID-19, в други места в Никарагуа или извън страната?

Да.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по преместването на хора, засегнати от COVID-19, например определен член на Националната полиция на Никарагуа или лице, действащо от негово име, може да се приложи дерогацията по член 6, параграф 1 от Регламента за Никарагуа. Тази дерогация предвижда, че при определени условия финансовите средства и икономическите ресурси могат да бъдат предоставени на определени лица, когато тези финансови средства или икономически ресурси са необходими за хуманитарни цели, като изрично са предвидени и евакуациите от Никарагуа. За тази цел е необходимо предварително разрешение от НКО.

12. Могат ли хуманитарните оператори да финансират или да участват в строителството на временни болници, санитарни операции или временни инфраструктури за борба с пандемията от COVID-19?

Да. Вж. също въпрос № 1.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин в строителството и/или то извлича икономически ползи от него, вж. въпрос № 2. Такъв би бил например случаят, ако определеното лице начислява такса за достъп до временната инфраструктура или ако запази правото си на собственост върху нея след края на кризата, причинена от пандемията от COVID-19.

13. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят хуманитарна помощ, ако единственият начин да го направят е чрез определени лица?

Хуманитарните оператори винаги трябва да търсят решения, които не нарушават санкциите на ЕС, а когато искат да предоставят финансови средства или икономически ресурси на дадено определено лице или в негова полза, те трябва да използват съществуващите дерогации съгласно Регламента за Никарагуа. В съответствие с това хуманитарните оператори са длъжни да доставят хуманитарната помощ чрез лица, които не са определени съгласно Регламента за Никарагуа. В съответствие с международното хуманитарно право, когато не съществуват други възможности, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от санкциите на ЕС. Това обаче е много малко вероятно в разглеждания случай предвид целенасочения характер на ограничителните мерки в Регламента за Никарагуа, вида и ограничения брой на поименните вписвания и съществуването на специфични дерогации за хуманитарни цели, и ако стриктно се спазват настоящите насоки.

IV. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ

14. Какво означава понятието „дерогация“?

Дерогациите представляват изрични изключения, предвидени в правните актове, съгласно които дадено действие, по отношение на което са наложени ограничения (забранено е), се разрешава при определени обстоятелства, при условие че е разрешено от НКО³⁸. При липса на такова разрешение действието не може да се извърши законосъобразно. В конкретния случай, предвиден в член 6 от Регламента за Никарагуа, целта на действието трябва да бъде изцяло хуманитарна.

15. Допустими ли са съвместни заявления, например едно заявление от няколко хуманитарни оператора или едно заявление до няколко НКО едновременно?

От съображения за ефективност, ако даден хуманитарен проект за борба с пандемията от COVID-19 изисква подаването на няколко заявления за предоставяне на дерогации, било то до един или до няколко НКО, следва да бъде възможно подаването на едно-единствено заявление до всички съответни НКО.

По същия начин, ако по даден хуманитарен проект е необходимо няколко хуманитарни оператора да подадат заявления за дерогации, следва да бъде възможно подаването на съвместно заявление. Донорите, банките, международните организации и НПО, които участват в даден хуманитарен проект, следва да си сътрудничат във връзка с обмена на информация, така че да съберат доказателствата, изисквани от НКО, за да им бъде предоставено разрешението.

При настоящите извънредни обстоятелства НКО се приканват да определят звено за контакт за дерогации в областта на хуманитарната помощ, свързани с борбата с пандемията от COVID-19. Предвид спешността на ситуацията НКО следва да си сътрудничат, за да се гарантира, че могат да предоставят своевременни и

³⁸ Дерогациите обикновено са формулирани по следния начин: „Чрез дерогация от (забраните, установени в) член ... компетентните органи могат да разрешат при условията, които сметнат за уместни...“.

еднопосочни отговори на тези заявления. Комисията има готовност да оказва подкрепа на НКО.

16. Може ли НКО да предоставят общи разрешения, или хуманитарните оператори трябва да подават заявления за всяка отделна дейност?

НКО могат да предоставят дерогации от всички санкции на ЕС по ограничен брой причини, които те трябва да проверят във всеки отделен случай.

С Регламента за Никарагуа на НКО се разрешава да предоставят разрешения „*при условията, които сметнат за подходящи*“, когато отпускането или предоставянето на известни замразени средства или ресурси или предоставянето им на определени лица е необходимо за хуманитарни цели.

Компетентният НКО е този, който трябва да реши дали в случай на идентични повтарящи се дейности/сделки, условията за които са предварително известни, е в състояние да предостави едно разрешение, което да обхваща няколко дейности/сделки (например за идентични сделки, одобрени на партии, при условие че се извършва индивидуална оценка на тези партии и че надзорът върху резултата от тях може да бъде гарантиран), или трябва да предоставя разрешение за всяка една от тях поотделно. Комисията насърчава НКО да преценят дали при настоящите извънредни обстоятелства с предоставянето на еднократно разрешение би могло да се улесни предоставянето на хуманитарна помощ на засегнатите от пандемията от COVID-19 лица. При издаването на разрешение НКО може да решат да наложат условия, с които да се гарантира, че с изключенията не се създават условия за нарушаване или заобикаляне на целта на санкциите.

17. Как хуманитарните оператори могат да поискат дерогация, за да извършат действие/сделка, по отношение на което/която са наложени ограничения, ако целта е да се предостави подпомагане на хора, засегнати от пандемията от COVID-19?

Всеки хуманитарен оператор, участващ в предоставянето на хуманитарна помощ, може да поиска дерогация. Обикновено партньорите, изпълняващи действията, са в най-добра позиция да събират необходимата информация. Всички останали оператори, включително донорите и банките, следва да оказват съдействие на заявителя, за да се улесни събирането и обменът на такава информация.

Хуманитарните оператори трябва да се обърнат към НКО, с които имат най-тесни връзки, както е посочено в приложение II към Регламента за Никарагуа. Те следва да потърсят насоки от НКО, за да установят документите, необходими за получаването на съответните дерогации.

Вж. също въпрос № 15 относно съвместните заявления.

18. Как могат хуманитарните оператори да получат експедитивни дерогации, ако ситуацията на място го налага?

Хуманитарните оператори, които искат спешна дерогация, следва ясно да посочат спешния характер на искането и да представят в заявлението си съответните причини. Колкото по-пълно е заявлението, толкова по-лесно и бързо ще може НКО да го обработи. За да се улесни разглеждането на заявлението от НКО, към него могат да бъдат приложени подкрепящи декларации от донорите, писма за подкрепа от други органи и подобни документи. Хуманитарните оператори трябва да

получат съответното разрешение, преди да започнат хуманитарния проект за борба с пандемията от COVID-19.

За да се ускори процедурата, хуманитарните оператори следва да се свържат и да поискат съвет от НКО още преди подаването на дадено заявление.

За да се гарантира, че хуманитарните оператори в ЕС са в състояние да извършват работата си, от първостепенно значение е в целия ЕС да се предоставят последователни насоки. Комисията има готовност да окаже подкрепа на НКО и да създаде единна платформа за публикуване на насоките, издадени от НКО.

19. Трябва ли хуманитарните оператори да проучват крайните бенефициери на хуманитарна помощ?

Не. Съгласно международното хуманитарно право, член 214, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и хуманитарните принципи на хуманност, безпристрастност, независимост и неутралитет, хуманитарната помощ трябва да се предоставя без дискриминация. Хуманитарните оператори извършват идентифицирането на дадено лице като нуждаещо се физическо лице въз основа на тези принципи. След това идентифициране не се изисква проверка на крайните бенефициери.

СИРИЯ

ПРЕПРАТКИ КЪМ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ И НАСОКИ

- Регламент (ЕС) № 36/2012 на Съвета от 18 януари 2012 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението в Сирия (Регламента за Сирия)³⁹;
- Документът „Често задавани въпроси“ на Европейската комисия относно ограничителните мерки на ЕС в Сирия⁴⁰ („Често задавани въпроси за Сирия“).

Санкциите на ЕС по отношение на Сирия („санкциите срещу Сирия“) бяха наложени в отговор на жестоките репресии от страна на сирийския режим, включително чрез употребата на химическо оръжие и бойни патрони, на мирен протест, при който бе причинена смърт и бяха ранени редица демонстранти и се стигна до произволни арести. Санкциите, предвидени в Регламент (ЕС) № 36/2012 на Съвета, се състоят от редица секторни ограничения, в това число забрана за износ на стоки или технологии, които биха могли да се използват за вътрешни репресии, включително химикали, използвани при химически атаки, и забрана за местно закупуване и внос на нефтопродукти. Предвидени са редица изключения, по-специално за хуманитарни цели. Санкциите на ЕС са насочени към конкретни лица и специфични сектори на сирийската икономика, което означава, че повечето от секторите, включително тези на храните и на лекарствата, не са обект на санкции от страна на ЕС.

Санкциите, предвидени в Регламент (ЕС) № 36/2012 на Съвета, включват поименни вписвания, които водят до замразяване на активи на лица и образувания, отговорни за жестоките репресии срещу цивилното население, лица, които се ползват от режима или го подкрепят, министри и висши членове на сирийските въоръжени сили и др. Към 17 февруари 2020 г. са вписани имената на 277 определени лица и 71 определени образувания. Тези списъци са отразени и в картата на санкциите на ЕС⁴¹, както и в базата данни за финансови санкции⁴², като и двата инструмента са свободно достъпни за хуманитарните оператори.

Като се има предвид значителното присъствие на терористични групи в области в Сирия, санкциите на ЕС срещу международния тероризъм съгласно резолюции 1267 и 1373 на Съвета за сигурност на ООН също са от значение в този контекст⁴³.

³⁹ ОВ L 16, 19.1.2012 г., стр. 1.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en

⁴¹ <https://www.sanctionsmap.eu/>.

⁴² <https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>.

⁴³ Регламент (ЕО) № 881/2002 на Съвета от 27 май 2002 г. за налагане на някои специфични ограничителни мерки, насочени срещу определени лица и образувания, свързани с организацията ИДИЛ (Даиш) и Ал Кайда (ОВ L 139, 29.5.2002 г., стр. 9); Регламент (ЕС) 2016/1686 на Съвета от 20 септември 2016 г. за налагане на допълнителни ограничителни мерки, насочени срещу ИДИЛ (Даиш) и Ал-Кайда и физически и юридически лица, образувания или органи, свързани с тях (ОВ L 255, 21.9.2016 г., стр. 1); Регламент (ЕО) №

ЕС прие също така санкции срещу разпространението и употребата на химическо оръжие⁴⁴, които понастоящем са насочени към пет сирийски лица („Санкции на ЕС във връзка с международния тероризъм и химическото оръжие“).

Санкциите срещу Сирия и санкциите на ЕС по отношение на международния тероризъм и химическото оръжие не засягат лекарствата, медицинското оборудване и медицинската помощ, предоставяни на населението като цяло. Поради това медицинското оборудване, в това число кислородът, респираторите, личните предпазни средства (ЛПС) и вентилаторите, както и лекарствата и други медицински изделия, необходими за борба с пандемията от COVID-19, не са предмет на преки ограничения върху износа, доставката, финансирането или употребата в Сирия.

Въпреки това в конкретни случаи износът, доставката, финансирането или употребата на тези изделия могат да бъдат непряко засегнати от други ограничения, като например замразяването на финансови средства или икономически ресурси на конкретни лица, образувания и органи, подлежащи на санкции от страна на ЕС („определените лица“), които могат да вземат участие в съответните сделки.

По правило санкциите по отношение на Сирия дават възможност за предоставяне на финансови средства и икономически ресурси на определените лица, когато тези финансови средства или икономически ресурси са необходими единствено за предоставяне на хуманитарна помощ в Сирия или подпомагане на цивилното население в Сирия. В някои случаи е необходим предварителен лиценз от НКО (вж. раздел I).

Освен това хуманитарните оператори може да се нуждаят и от спомагателни дейности (напр. превоз на медицински изделия, обмяна на валута и съхранение), които могат да бъдат засегнати от специфични ограничения (напр. забрана за закупуване на нефтопродукти в Сирия). **Санкциите срещу Сирия предвиждат и редица дерогации, които позволяват извършването на такива спомагателни дейности при определени условия** (вж. раздели II и III).

Въпросите по-долу бяха събрани при контактите с НКО, хуманитарните оператори и други международни заинтересовани страни от началото на кризата с COVID-19.

I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ

1. Предоставянето на хуманитарна помощ под формата на храна, лекарства, медицинско оборудване, дезинфектанти, медицинска помощ и други медицински продукти, както и създаването на временни медицински инфраструктури, необходими за борба с пандемията от COVID-19 в Сирия,

2580/2001 на Съвета от 27 декември 2001 г. относно специалните ограничителни мерки за борба с тероризма, насочени срещу определени лица и образувания (ОВ L 344, 28.12.2001 г., стр. 70);

⁴⁴ Регламент (ЕС) 2018/1542 на Съвета от 15 октомври 2018 г. относно ограничителните мерки срещу разпространението и употребата на химическо оръжие (ОВ L 259, 16.10.2018 г., стр. 12).

счита ли се за „хуманитарна помощ“ или за „подпомагане на цивилното население“?

Да, предоставянето на хуманитарна помощ под формата, посочена във въпрос № 1, се счита за „хуманитарна помощ“ или „подпомагане на цивилното население“.

2. Имат ли право хуманитарните оператори да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо за предоставянето на хуманитарна помощ на цивилното население в Сирия в контекста на пандемията от COVID-19?

Да. Хуманитарните оператори могат да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо, за да се организира предоставянето на хуманитарна помощ по безопасен и ефикасен начин.

По правило с член 16а, параграф 2 от Регламента за Сирия се дава разрешение за предоставянето на финансови средства и икономически ресурси на разположение на определените лица, когато тези финансови средства или икономически ресурси са необходими единствено за предоставяне на хуманитарна помощ в Сирия или подпомагане на цивилното население в Сирия. За тази цел е необходим предварителен лиценз от НКО.

С Регламента за Сирия се разрешава също така на хуманитарните оператори да предоставят финансови средства и икономически ресурси на определените лица, без да е необходимо предварително разрешение от НКО в много специфични, ограничени случаи (напр. член 16а, параграф 1 от Регламента за Сирия). Вж. въпрос № 19 и въпрос № 25.

3. Може ли лекарствата, медицинското оборудване, дезинфектантите и предпазните средства да представляват „икономически ресурси“?

Да. Съгласно определението в Регламента за Сирия „икономически ресурси“ означава всякакъв вид ресурси, материални или нематериални, движими или недвижими, *„които не са финансови средства, но могат да бъдат използвани за получаване на финансови средства, стоки или услуги“*⁴⁵. Предоставянето на партиди с лекарства, медицинско оборудване и дезинфектанти на определено лице позволява на това лице, например, да продаде стоките и да получи в замяна на това финансови средства, което е равнозначно на предоставянето на разположение на дадено определено лице на икономически ресурси или използването им в негова полза. Такъв може да бъде случаят, когато медицински изделия се предоставят на определени лица от сирийската администрация или на определени лица, които управляват здравни заведения. Предоставянето на икономически ресурси на разположение на определено лице или използването им в негова полза изисква предварително разрешение от НКО, освен ако не е предвидено друго.

Предоставянето на отделни изделия от горепосочените стоки на определено лице за негова собствена употреба или защита не означава, че са му предоставени на

⁴⁵ Член 1, буква е) от Регламента за Сирия.

разположение икономически ресурси (по аналогия вж. въпрос № 6 от документа „Често задавани въпроси за Сирия“).

4. Може ли предоставянето на медицинска помощ да представлява „предоставяне на разположение на икономически ресурси“ на определените лица?

По принцип не се счита, че предоставянето на медицинска помощ на лица, които са заразени или за които се подозира, че са заразени с COVID-19, притежава само по себе си присъща икономическа стойност или че може да се заменя с финансови средства или икономически ресурси. Следователно тя не представлява икономически ресурс и поради това участието на определено лице в предоставянето на такава медицинска помощ не е в нарушение на Регламента за Сирия.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин в предоставянето на медицинска помощ и извлича икономическа полза за себе си, например като събира такси от бенефициерите за предоставената услуга или като получава каквито и да било икономически ресурси за себе си в контекста на предоставянето на медицинска помощ, вж. въпрос № 2.

5. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят финансови средства на местни организации в Сирия с цел борба с пандемията от COVID-19?

Да.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпроси № 2 и 4. По отношение на това как да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 20.

II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА

6. Разрешен ли е износът на вентилатори или електрически респиратори за медицински цели (командно дишане) в рамките на санкциите, наложени на Сирия?

Да. По принцип вентилаторите за медицински цели не попадат в обхвата на ограниченията на износа по силата на Регламента за Сирия.

По отношение на електрическите респиратори може обаче да бъде необходима индивидуална оценка на техническите характеристики на конкретното изделие, което се изнася, за да се гарантира, че то е предназначено единствено за медицински цели, а не за военни действия или вътрешни репресии. Това е така, защото в този случай електрическите респиратори могат да подлежат на предварително разрешение от НКО съгласно Регламента за изделията с двойна употреба, както е посочено в Регламента за Сирия⁴⁶.

⁴⁶ Регламент (ЕО) № 428/2009 на Съвета от 5 май 2009 г. за въвеждане режим на Общността за контрол на износа, трансфера, брокерската дейност и транзита на изделия и технологии с двойна употреба. Вж. по-специално вписване 1A004.a от приложението към Регламента за

По отношение на техническите спецификации хуманитарните оператори следва да потърсят информация от производителя за това дали изделието попада в приложното поле на Регламента за изделията с двойна употреба, или не.

В случай на съмнение следва да се установи връзка със съответния НКО.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2.

7. Съгласно Регламента за Сирия разрешено ли е предоставянето на медицински изделия, различни от вентилатори или електрически респиратори, за борба с пандемията от COVID-19, в това число кислородни бутилки?

Да. По принцип продажбата, доставката, трансферът или износът за Сирия, финансирането или употребата на медицински изделия не са забранени съгласно Регламента за Сирия.

За конкретния случай, в който определено лице може да получи икономически ресурси от предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2.

8. Разрешено ли е предоставянето на лекарства, дезинфектанти, детергенти или химикали за борба с пандемията от COVID-19 съгласно Регламента за Сирия?

Да. По принцип предвидените в Регламента за Сирия ограничителни мерки на ЕС не забраняват продажбата, доставката, трансфера или износа, финансирането или употребата на лекарства, сапуни, дезинфектанти (биоциди), детергенти или химикали за медицинска употреба, необходими за борба с пандемията от COVID-19.

Въпреки това продажбата, доставката, трансферът или износът за Сирия, финансирането или употребата на някои химически вещества, използвани за дезинфекция/почистване, изискват предварително разрешение, предоставяно от НКО в съответствие с член 2б, поради факта, че могат да бъдат използвани и за вътрешни репресии, включително за извършване на химически атаки. По-конкретно такъв е случаят с етанола, изопропанола и натриевия хипохлорит⁴⁷.

изделията с двойна употреба, посочен в член 2г от Регламента за Сирия, изменен с член 1 от Регламент (ЕС) № 697/2013 на Съвета от 22 юли 2013 г. (ОВ L 198, 23.7.2013 г., стр. 28).

⁴⁷ Етанолът е активно вещество, което се използва за производството на много дезинфекциращи продукти (продуктов тип 1 съгласно Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди). Неотдавна изопропанолът бе използван като алтернатива на етанола поради недостига на това химическо вещество. Натриевият хипохлорит се използва като биоцид в детергенти и обикновено се среща в течната белина. Продажбата, доставката, трансферът или износът на етанол, изопропанол и натриев хипохлорит, изброени в приложение IX, вписване A1.004, подлежат на изискванията за разрешение съгласно член 2б от Регламента за Сирия. Етанолът се използва при производството на диалкил алкилфосфонати и безводен етанол, които могат да се използват като разтворители в химични реакции за производство на прекурсори на химически оръжия (включително зарин). Разтворите с натриев хипохлорит могат да се използват за извличане на хлор в газообразно състояние.

За продажбата, доставката, трансфера или износа на етанол, изопропанол и натриев хипохлорит, самостоятелно или в смеси при определени високи концентрации („ограничени концентрации“), се изисква разрешение⁴⁸. За да получат такова разрешение, хуманитарните оператори трябва да докажат, че тези вещества ще бъдат използвани за предоставяне на хуманитарна помощ в контекста на борбата с пандемията, а не за други цели⁴⁹. Хуманитарните оператори могат да се обърнат към НКО за съвет относно необходимата информация, с която да обосноват заявлението за такова разрешение.

Сами по себе си, дезинфекциращите средства, дезинфектантите за ръце и детергентите/почистващите препарати под формата на крайни продукти са смеси. Тези крайни продукти обаче обикновено изискват по-ниска концентрация на етанол, изопропанол и натриев хипохлорит от ограничените концентрации⁵⁰. В този случай дерогацията не се изисква. Съответно с тези продукти може да се търгува и те могат да бъдат доставяни свободно в контекста на хуманитарната помощ.

Предварително разрешение не се изисква и в по-малко вероятния случай, когато тези крайни продукти съдържат етанол, изопропанол и натриев хипохлорит в концентрация, равна на ограничените концентрации или над тях, при положение че хуманитарният оператор може да гарантира, че е изпълнено някое от следните условия:

1. етанолът, изопропанолът и натриевият хипохлорит на практика не могат да бъдат отделени от продукта или използвани за други цели (отделянето/промяната на целта на контролираните химични вещества не е осъществимо)⁵¹; или
2. за етанол и натриев хипохлорит — крайните продукти са потребителски стоки, опаковани за търговия на дребно за лична употреба или опаковани за индивидуална употреба⁵².

⁴⁸ Ограничението се прилага за смеси при концентрации от 90 % или повече (етанол, натриев хипохлорит) или 95 % или повече (изопропанол).

⁴⁹ Съгласно член 2б, параграф 2 НКО не издава разрешение, ако има основателни причини да счита, че веществата, чиято продажба, доставка, трансфер или износ се разглежда, се използват или може да бъдат използвани за вътрешни репресии или за производство и поддръжка на продукти, които могат да се използват за вътрешни репресии.

⁵⁰ Обикновено концентрацията на етанол и изопропанол в дезинфектанти и детергентите е 75 %. Избелващите препарати съдържат натриев хипохлорит в концентрация под 10 %, като обичайната концентрация е около 5 %.

⁵¹ Вж. Общите бележки към приложение IX с измененията, внесени с член 3 от Регламент (ЕС) № 509/2012 на Съвета от 15 юни 2012 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 36/2012 (ОВ L 156, 16.6.2012 г., стр. 10).

⁵² Вж. приложение IX от Регламента за Сирия с измененията, внесени с член 1, точка 11, буква а) от Регламент (ЕС) № 697/2013 на Съвета от 22 юли 2013 г. (ОВ L 198, 23.7.2013 г., стр. 28). Съгласно посочения член това условие не се прилага за потребителските стоки, които съдържат изопропанол.

За технически спецификации на стоките хуманитарните оператори следва да потърсят информация от производителя и евентуално да получат декларация, че изделието не попада в обхвата на съответното ограничение съгласно Регламента за Сирия⁵³. При съмнение хуманитарните оператори следва да се свържат с НКО.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2.

9. Съгласно Регламента за Сирия разрешено ли е предоставянето на комплекта за изследване за COVID-19 (комплект qRT-PCR)?

Да. Ограничителните мерки на ЕС, установени в Регламента за Сирия, не забраняват продажбата, доставката, трансфера или износа, финансирането или използването на комплекти за изследване за COVID-19 като този с обратно транскриптазна полимеразна верижна реакция в реално време (комплект qRT-PCR). По отношение на реагентите, които обикновено се използват в комплекта qRT-PCR, също няма никакви ограничения за търговия съгласно Регламента за Сирия. Ако хуманитарният оператор има основание да смята, че реагентите, предоставени с комплекта qRT-PCR, не са обичайно използваните, той следва да поиска потвърждение от производителя, че по отношение на въпросните реагенти не са наложени ограничения за износ съгласно Регламента за Сирия. При нужда от допълнителни насоки следва да се установи връзка с НКО.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата за доставка на комплект за изследване за COVID-19 (комплект qRT-PCR) като част от хуманитарната помощ, участва определено лице, вж. въпрос № 2.

10. Съгласно Регламента за Сирия разрешено ли е доставянето на лични предпазни средства за борба с пандемията от COVID-19?

Да. По принцип Регламентът за Сирия не забранява продажбата, доставката, трансфера или износа, финансирането и използването на лични предпазни средства (ЛПС), необходими за борба с пандемията от COVID-19.

Някои конкретни изделия, използвани като ЛПС при борбата с пандемията от COVID-19, като например маски, ръкавици и предпазни обувки, могат да бъдат адаптирани и за използване във военни ситуации за защита от биологични агенти. Продажбата, доставката, трансферът или износът, финансирането или използването на тези ЛПС е обвързано с предварително разрешение от НКО⁵⁴.

Хуманитарните оператори следва да гарантират, че ЛПС, предназначени за продажба, доставка, трансфер или износ, финансиране или използване при борбата с пандемията, не са адаптирани за използване при война. При колебание хуманитарните оператори следва да потърсят необходимите пояснения от

⁵³ И по-специално вписване A1.004 от приложение IX към Регламента за Сирия.

⁵⁴ И по-специално вж. вписване I.B.1A004 от част 1, таблица А от приложение IA към Регламента за Сирия. Наред с другите, въпросното вписване включва защитни костюми, ръкавици и обувки, проектирани или модифицирани за защита срещу биологични агенти, пригодени за използване във война.

производителя. Ако въпреки това е необходимо разрешение, тъй като ЛПС са адаптирани за използване при война, освен в цивилни условия, хуманитарният оператор, който организира износа, следва да докаже пред НКО, че изделието е предназначено за хуманитарна цел⁵⁵.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2.

III. ДРУГИ ОГРАНИЧЕНИЯ

11. Могат ли банките от ЕС да открият нова банкова сметка в сирийска кредитна или финансова институция, за да подкрепят хуманитарна помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да, при подаване на специално искане за дерогация.

Член 25а от Регламента за Сирия предвижда, че при определени условия банките могат да поискат дерогация от НКО, за да открият банкова сметка в сирийска кредитна или финансова институция с цел предоставяне на помощ на сирийското цивилно население. Вж. също въпроси 23 и 24 от документа „Често задавани въпроси за Сирия“.

12. Могат ли граждани на ЕС да пътуват до Сирия, за да предоставят медицинска помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да. По принцип в Регламента за Сирия няма разпоредби, забраняващи пътуването до Сирия, нито предоставянето на медицинска помощ в страната.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 2.

13. Могат ли хуманитарните оператори да закупуват гориво в Сирия с цел транспортиране към държавата или в нейните граници на медицинско оборудване за борба с пандемията от COVID-19?

Да, в съответствие с член 6а от Регламента за Сирия.

Ако хуманитарните оператори получават публично финансиране от ЕС или от държава членка, за да предоставят хуманитарна помощ в Сирия, съгласно член 6а, параграф 1 за закупуването на гориво, необходимо за предоставянето на такава помощ, не е необходимо предварително разрешение от НКО. В този случай, ако плащането за гориво се извършва към определено лице, съгласно член 16а, параграф 1 от регламента то може да бъде направено без каквото и да било разрешение.

Ако хуманитарните оператори не получават финансиране от ЕС или от държава членка, за да предоставят хуманитарна помощ в Сирия, съгласно член 16а, параграф 2 от регламента за закупуването на гориво се изисква предварително разрешение от НКО. В този случай, ако плащането за гориво се извършва към

⁵⁵ Член 2а, параграф 2 от Регламента за Сирия.

определено лице, е необходимо разрешение в съответствие с член 16а, параграф 2 от регламента (вж. също въпрос № 18 от документа „Често задавани въпроси за Сирия“). В последния случай, когато се свържат с НКО, хуманитарните оператори следва да посочат дали трябва да закупуват нефт многократно (напр. закупуване на малки количества от бензиностанции) или планират извършването на еднократна покупка (напр. зареждане на камион преди отпътуване от Сирия). Въпреки че не са разрешени всеобщи освобождавания, с член 6а, параграф 2 от Регламента за Сирия на НКО се разрешава да предоставят общи дерогации за идентични повтарящи се операции.

Вж. също въпрос № 18 относно съвместните заявления и въпрос № 19 относно общите дерогации.

Вж. също въпроси 16—18 от документа „Често задавани въпроси за Сирия“.

14. Ако вносът на медицински материали в Сирия във връзка с борбата с пандемията от COVID-19 подлежи на облагане с данъци и вносни мита, могат ли хуманитарните оператори да ги платят на правителството на Сирия?

Да, това е единственият начин за предоставяне на хуманитарна помощ на цивилното население в Сирия в контекста на пандемията от COVID-19.

Ако трябва да се извърши плащане към определено лице или то индиректно ще се възползва от това, което е много вероятно, може да е необходима дерогация от НКО. Вж. също въпрос № 2.

15. Могат ли хуманитарните оператори да евакуират хора, засегнати от пандемията от COVID-19, в други места в Сирия или извън страната?

Да.

Ако действието предполага например закупуването на гориво или предоставянето на финансови средства на разположение на определено лице⁵⁶, може да е необходима дерогация. Вж. въпрос № 13.

Обърнете внимание, че за целите на евакуирането на населението, засегнато от пандемията, е възможно да се доставя гориво за реактивни двигатели за определени сирийски въздушни превозвачи в съответствие с член 7а, параграф 5, буква б) от Регламента за Сирия.

16. Могат ли хуманитарните оператори да финансират или да участват в строителството на временни болници, санитарни операции или временни инфраструктури за борба с пандемията от COVID-19?

Да. Вж. също въпрос № 1.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин в строителството и/или то извлича икономически ползи от него, вж. въпрос № 2.

⁵⁶ За пример вж. приложение II, част Б, вписване 50 (Syrian Arab Airlines).

Такъв би бил например случаят, ако определеното лице начислява такса за достъп до временната инфраструктура или ако запази правото си на собственост върху нея след края на кризата, причинена от пандемията от COVID-19.

17. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят хуманитарна помощ, ако единственият начин да го направят е чрез определени лица?

Хуманитарните оператори следва да използват съществуващите изключения съгласно Регламента за Сирия. В съответствие с международното хуманитарно право обаче, когато не съществува друга възможност, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от ограничителните мерки на ЕС. Малко е вероятно обаче това да се случи предвид факта, че санкциите срещу Сирия предвиждат широки възможности за дерогация с оглед на хуманитарните дейности и ако стриктно се спазват настоящите насоки.

IV. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ

18. Допустими ли са съвместни заявления, например едно заявление от няколко хуманитарни оператора или едно заявление до няколко НКО едновременно?

От съображения за ефективност, ако даден хуманитарен проект за борба с пандемията от COVID-19 изисква **подаването** на няколко заявления за предоставяне на дерогации, **било то до един или до няколко НКО**, следва да бъде възможно подаването на едно-единствено заявление до всички съответни НКО.

По същия начин, ако по даден хуманитарен проект е необходимо **няколко хуманитарни оператора да подадат заявления** за дерогации, следва да бъде възможно подаването на съвместно заявление. Донорите, банките, международните организации и НПО, които участват в даден хуманитарен проект, следва да си сътрудничат във връзка с обмена на информация, така че да съберат доказателствата, изисквани от НКО, за да им бъде предоставено разрешението.

При настоящите извънредни обстоятелства **НКО се приканват да определят звено за контакт за дерогации в областта на хуманитарната помощ, свързани с борбата с пандемията от COVID-19**. Предвид спешността на ситуацията НКО следва да си сътрудничат, за да се гарантира, че могат да предоставят своевременни и еднопосочни отговори на тези заявления. Комисията има готовност да оказва подкрепа на НКО.

19. Може ли НКО да предоставят общи разрешения, или хуманитарните оператори трябва да подават заявления за всяка отделна дейност?

НКО могат да предоставят дерогации от всички санкции на ЕС по ограничен брой причини, които те трябва да проверят във всеки отделен случай.

Регламентът за Сирия изрично позволява на НКО да предоставят общи дерогации („*при общите и специалните условия, които сметнат за необходими*“) в два случая: за предоставяне на известни финансови средства или ресурси на определени лица във връзка с хуманитарни дейности съгласно член 16а, параграф 2, и за закупуване на петролни продукти в Сирия за същите дейности съгласно член 6а, параграф 2.

Решението дали при идентични повтарящи се дейности/сделки, чиито условия са известни предварително, да бъде предоставено еднократно разрешение, което обхваща всички дейности/сделки, или те да бъдат разрешавани една по една, принадлежи на НКО. Комисията насърчава НКО да преценят дали при настоящите извънредни обстоятелства с предоставянето на еднократно разрешение би могло да се улесни предоставянето на хуманитарна помощ на засегнатите от пандемията от COVID-19 лица. При издаването на разрешение НКО може да решат да наложат условия, с които да се гарантира, че с изключенията не се създават условия за нарушаване или заобикаляне на целта на санкциите.

20. Как хуманитарните оператори могат да гарантират, че когато предоставят помощ за борба с пандемията от COVID-19, те не предоставят финансови средства или икономически ресурси на разположение на определени лица, образувания или органи?

В приложения II и III към Регламента за Сирия са изложени списъците на лицата, образуванията и органите, определени съгласно ограничителните мерки на ЕС. Тези списъци са отразени и в картата на санкциите на ЕС⁵⁷, както и в базата данни за финансовите санкции⁵⁸, като и двата инструмента са свободно достъпни за хуманитарните оператори. Списъците се актуализират редовно.

Хуманитарните оператори вече разполагат с изискваните процедури за извършване на необходимите проверки с цел да се гарантира, че партньорите им, които участват в предоставянето на хуманитарна помощ, не са сред определените във връзка с ограничителните мерки на ЕС. В контекста на предоставянето на подпомагане за борба с разпространението на COVID-19 в Сирия следва да се обърне специално внимание на определените лица, образувания и органи, свързани със сектора на здравеопазването — публичния и частния, както и с логистичния сектор. Хуманитарните оператори следва също така да гарантират, че финансовите средства и икономическите ресурси, в т.ч. медицинското оборудване, не биват отклонявани от определени лица. Това включва вземането на необходимите предпазни мерки и извършването на проверки с цел да се гарантира, че финансовите средства и икономическите ресурси няма да бъдат конфискувани от тези лица (напр. определени членове на въоръжените сили на Сирия).

Хуманитарните оператори, особено онези от тях, които са най-близки с външните партньори и подизпълнителите, следва да съберат възможно най-много информация и да уведомят партньорите си, по възможност като част от договорните условия, че не трябва да се предоставят финансови средства или икономически ресурси на разположение на определените лица или те да се използват в тяхна полза. Използването на Hawala и на други неофициални видове парични преводи също попадат в обхвата на тази забрана.

Съгласно член 28 от Регламента за Сирия нарушенията на ограничителните мерки на ЕС не поражда отговорност от какъвто и да е характер, ако нарушителят не е знаел и не е имал основателна причина да предполага, че действията му ще са в

⁵⁷ <https://www.sanctionsmap.eu/>.

⁵⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>.

нарушение на съответните забрани. В този смисъл ограничителните мерки на ЕС не следва да водят до прекалено стриктно спазване. По-специално те не трябва да се тълкуват като изискващи хуманитарните оператори да полагат нереалистични усилия за събиране на доказателства или за доказване на обратното.

Ако дадено определено лице участва по някакъв начин в хуманитарна сделка, това не означава автоматично, че тази сделка трябва да бъде прекратена. В Регламента за Сирия са включени редица важни изключения, които позволяват тези сделки да продължат, като в някои случаи това е обвързано с предварително одобрение от НКО. Вж. също раздел I, и по-специално въпроси № 2, 4, 5 и 25.

При съмнение хуманитарните оператори следва да се обърнат към съответния НКО, за да проверят дали техните процедури са в съответствие с клаузата за недопускане на заобикалянето на мерки от санкциите срещу Сирия. НКО следва да предоставят на хуманитарните оператори своевременни и ясни насоки по този въпрос.

21. Как хуманитарните оператори могат да поискат дерогация, за да извършат действие/сделка, по отношение на което/която са наложени ограничения, ако целта е да се предостави подпомагане на хора, засегнати от пандемията от COVID-19?

Всеки хуманитарен оператор, участващ във веригата на доставка на хуманитарна помощ, може да поиска дерогация. Обикновено партньорите, изпълняващи действията, са в най-добра позиция да събират необходимата информация. Всички останали оператори, включително донорите и банките, следва да оказват съдействие на заявителя, за да се улесни събирането и обменът на такава информация.

Хуманитарните оператори трябва да се обърнат към НКО, с които имат най-тесни връзки, както е посочено в приложение III към Регламента за Сирия. Те следва да потърсят насоки от НКО, за да установят документите, необходими за получаването на съответните дерогации.

Вж. също въпрос № 18 относно съвместните заявления.

22. Как могат хуманитарните оператори да получат експедитивни дерогации, ако ситуацията на място го налага?

Хуманитарните оператори, които искат спешна дерогация, следва ясно да посочат спешния характер на искането и да представят в заявлението си съответните причини. Колкото по-пълно е заявлението, толкова по-лесно и бързо ще може НКО да го обработи. За да се улесни разглеждането на заявлението от НКО, към заявлението могат да бъдат приложени подкрепящи декларации от донорите, писма за подкрепа от други органи и подобни документи. Хуманитарните оператори трябва да получат съответното разрешение, преди да започнат хуманитарния проект за борба с пандемията от COVID-19.

За да се ускори процедурата, хуманитарните оператори следва да се свържат и да поискат съвет от НКО още преди подаването на дадено заявление.

За да се гарантира, че хуманитарните оператори в ЕС са в състояние да извършват работата си, от първостепенно значение е в целия ЕС да се предоставят

последователни насоки. Комисията има готовност да окаже подкрепа на НКО и да създаде единна платформа за публикуване на насоките, издадени от НКО.

23. Задължени ли са хуманитарните оператори да спазват санкциите на ЕС във връзка с международния тероризъм и химическото оръжие, когато предоставят помощ за борба с пандемията от COVID-19 в Сирия?

Да.

Санкциите на ЕС във връзка с международния тероризъм и химическото оръжие са насочени към конкретни лица, някои от които може да извършват дейност в Сирия. Ако те вземат участие в дадена сделка, се прилагат специалните ограничения, предвидени в санкциите на ЕС срещу международния тероризъм и химическото оръжие. В такъв случай се изискват допълнителни конкретни насоки от съответния НКО.

24. Каква е разликата между „освобождавания“ и „дерогации“ (определени заедно като „изключения“)?

„Освобождавания“ означава, че дадено ограничение не се прилага, когато целта на действието е да се предостави хуманитарна помощ. Хуманитарните оператори могат да извършат съответното действие незабавно. Те обаче следва да са в състояние да докажат, че действието е предприето във връзка с конкретна хуманитарна цел.

„Дерогации“ означава, че дадено действие, по отношение на което са наложени ограничения (забранено е), може да бъде извършено само след като НКО е предоставил разрешение, при условие че целта е да се предостави хуманитарна помощ⁵⁹.

25. Трябва ли хуманитарните оператори да проучват крайните бенефициери на хуманитарна помощ?

Не. Съгласно международното хуманитарно право, член 214, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и хуманитарните принципи на хуманност, безпристрастност, независимост и неутралитет, хуманитарната помощ трябва да се предоставя без дискриминация. Хуманитарните оператори извършват идентифицирането на дадено лице като нуждаещо се физическо лице въз основа на тези принципи. След това идентифициране не се изисква проверка на крайните бенефициери.

⁵⁹ Освобождаванията обикновено са формулирани по следния начин: „(Забраните по) член ... не се прилагат по отношение на...“. Дерогациите обикновено са формулирани по следния начин: „Чрез дерогация от (забраните, установени в) член ... компетентните органи могат да разрешат при условията, които смятат за уместни...“.

ВЕНЕСУЕЛА

ПРЕПРАТКИ КЪМ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ И НАСОКИ

- Регламент (ЕС) 2017/2063 на Съвета от 13 ноември 2017 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението във Венесуела⁶⁰(Регламента за Венесуела).

Санкциите на ЕС по отношение на Венесуела, предвидени в Регламент (ЕС) 2017/2063 на Съвета, бяха наложени в отговор на продължаващото влошаване на демокрацията, принципите на правовата държава и правата на човека във Венесуела. Целта на ограничителните мерки на ЕС е насърчаване на надежден и съдържателен процес, способен да доведе до мирно решение по пътя на преговорите. Те могат да бъдат преустановени в зависимост от развитието на положението в страната, по-специално провеждането на надеждни и съдържателни преговори, водещи до приобщаващи, справедливи и надеждни законодателни и избирателни условия, зачитането на демократичните институции и освобождаването на всички политически затворници.

Санкциите, предвидени в Регламента за Венесуела, включват, *inter alia*, ембарго върху оборудване, което може да се използва за вътрешни репресии, замразяване на активи и забрана за пряко или непряко предоставяне на финансови средства или активи на разположение на лица, отговорни за сериозни нарушения на правата на човека и за подкопаване на демокрацията и принципите на правовата държава във Венесуела, както и на свързани с тях лица, или използването им в тяхна полза. С оглед на продължаващото влошаване на положението във Венесуела понастоящем съгласно Регламента за Венесуела⁶¹ са определени 36 лица.

Санкциите, предвидени в Регламента за Венесуела, не засягат лекарствата, медицинското оборудване и медицинската помощ, предоставяни на населението като цяло. Сами по себе си, медицинското оборудване, в това число кислородът, респираторите, личните предпазни средства (ЛПС) и вентилаторите, както и лекарствата и други медицински изделия, необходими за борба с пандемията от COVID-19, не са предмет на преки ограничения върху износа, доставката, финансирането или употребата във Венесуела (вж. раздел II). Освен това, ограничителните мерки, установени в Регламента за Венесуела, са точно ориентирани, имат ясни цели и са насочени към конкретни лица, които са свързани предимно с въоръжените сили, службите за сигурност, правителството или съдебната система. Поради това е много малко вероятно ограничителните мерки на ЕС да попречат на хуманитарната помощ за борба с пандемията от COVID-19 във Венесуела.

Въпреки това, в специфични и много ограничени случаи износът, доставката или финансирането на изделия, необходими на хуманитарните оператори, могат да бъдат косвено засегнати от замразяването на финансови средства или икономически ресурси на конкретни лица, образувания и органи, обект на санкции

⁶⁰ ОВ L 295, 14.11.2017 г., стр. 21—37.

⁶¹ Вж. приложения IV и V към Регламента за Венесуела.

(„определените лица“), които може да участват по някакъв начин в съответните сделки.

По правило санкциите на ЕС по отношение на Венесуела не позволяват предоставянето на финансови средства и икономически ресурси на определени лица, независимо че съществуват редица дерогации за това (вж. раздел I). В съответствие с международното хуманитарно право, когато не съществуват други възможности, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от санкциите на ЕС. Малко вероятно е обаче този принцип да намери приложение в разглеждания случай, като се има предвид целенасоченият характер на ограничителните мерки в Регламента за Венесуела, както и видът и ограниченият брой на поименните вписвания.

Допълнителните дейности, необходими за подпомагане на предоставянето на медицински изделия (напр. транспортиране на медицински изделия, обмен на валута и съхранение), също са разрешени. Въпреки че е малко вероятно тези действия да попаднат в обхвата на специфични ограничения, хуманитарните оператори следва да направят внимателна справка за тях в настоящите насоки, преди да пристъпят към тяхното извършване, и при необходимост да поискат указания от съответния НКО.

I. ЗАБРАНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЛИЦА НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА И ИКОНОМИЧЕСКИ РЕСУРСИ⁶²

1. Имат ли право хуманитарните оператори да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо за предоставянето на хуманитарна помощ на цивилното население във Венесуела в контекста на пандемията от COVID-19?

Да. Хуманитарните оператори могат да влизат в контакт с определените лица, ако това е необходимо, за да се организира предоставянето на хуманитарна помощ по безопасен и ефикасен начин.

Поради това, ако дадено определено лице участва по някакъв начин в хуманитарна сделка, това не означава автоматично, че тази сделка трябва да бъде прекратена. Регламентът за Венесуела не забранява да се влиза в контакт с определено лице, доколкото на него не се предоставят финансови средства или икономически ресурси.

2. Как хуманитарните оператори могат да гарантират, че когато предоставят помощ за борба с пандемията от COVID-19, те не предоставят финансови

⁶² В приложения IV и V към Регламента за Венесуела са изложени списъците на лицата, образуванията и органите, определени съгласно санкциите на ЕС. Тези списъци са отразени и в картата на санкциите на ЕС (<https://www.sanctionsmap.eu>), както и в базата данни за финансовите санкции (<https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf>), като и двата инструмента са свободно достъпни за хуманитарните оператори. Списъците се актуализират редовно. Официалният източник на правото на ЕС е *Официален вестник на ЕС*, който в случай на конфликт има предимство.

средства или икономически ресурси на разположение на определени лица, образувания или органи?

Хуманитарните оператори следва да разполагат с изискваните процедури за извършване на необходимите проверки с цел да се гарантира, че партньорите им, които участват в предоставянето на хуманитарна помощ, не са сред определените съгласно санкциите на ЕС. В контекста на предоставянето на подпомагане за борба с разпространението на COVID-19 във Венесуела следва да се обърне специално внимание по-конкретно на определени лица на важни длъжности, свързани с въоръжените сили (Боливарската национална гвардия и Боливарската национална армия) и с членове на правителството на Венесуела, осъществяващи дейност в икономическия или промишления сектор, които може да участват в хуманитарни операции. Хуманитарните оператори следва също така да гарантират, че финансовите средства и икономическите ресурси, в т.ч. медицинското оборудване, не биват отклонявани от определени лица. Това включва вземането на необходимите предпазни мерки и извършването на проверки с цел да се гарантира, че финансовите средства и икономическите ресурси няма да бъдат конфискувани от тези лица и че предоставените медицински материали се използват за хуманитарните цели, за които са предназначени.

Хуманитарните оператори, особено онези от тях, които са най-близки с външните партньори и подизпълнителите, следва да съберат възможно най-много информация и да уведомят партньорите си, по възможност като част от договорните условия, че не трябва да се предоставят финансови средства или икономически ресурси на разположение на определените лица или те да се използват в тяхна полза.

Съгласно член 13, параграф 2 от Регламента за Венесуела действията на хуманитарните оператори, които са в нарушение на ограничителните мерки, установени в посочения регламент, не поражда отговорност от какъвто и да е характер, ако тези лица не са знаели и не са имали основателна причина да предполагат, че действията им ще са в нарушение на съответните забрани. В този смисъл санкциите на ЕС не следва да водят до прекалено стриктно спазване. По-специално те не трябва да се тълкуват като изискващи хуманитарните оператори да полагат нереалистични усилия за събиране на доказателства или за доказване на противното.

Хуманитарните оператори са длъжни да доставят хуманитарната помощ чрез действия и лица, по отношение на които не са наложени ограничения съгласно Регламента за Венесуела. В съответствие с международното хуманитарно право, когато не съществуват други възможности, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от санкциите на ЕС (вж. също въпрос № 12). Това обаче е малко вероятно в разглеждания случай предвид целенасочените поименни вписвания съгласно Регламента за Венесуела.

При съмнение хуманитарните оператори следва да се обърнат към съответния НКО, за да проверят дали техните процедури са в съответствие с клаузата за недопускане на заобикалянето на мерки, предвидена в Регламента за Венесуела⁶³.

⁶³ Член 14 от Регламента за Венесуела.

НКО следва да предоставят на хуманитарните оператори ясни и своевременни насоки по този въпрос.

3. Може ли лекарствата, медицинското оборудване, дезинфектантите и предпазните средства да представляват „икономически ресурси“?

Да. Съгласно определението в Регламента за Венесуела „икономически ресурси“ означава всякакъв вид ресурси, *„материални или нематериални, движими или недвижими, които не са финансови средства, но могат да бъдат използвани за получаване на финансови средства, стоки или услуги“*⁶⁴. Предоставянето на партиди с лекарства, медицинско оборудване и дезинфектанти на определено лице позволява на това лице, например, да продаде стоките и да получи в замяна на това финансови средства, което е равнозначно на предоставянето на разположение на дадено определено лице на икономически ресурси или използването им в негова полза. Предоставянето на икономически ресурси на разположение на определено лице или използването им в негова полза изисква предварително разрешение от НКО.

Предоставянето на отделни изделия от горепосочените стоки на определено лице за негова собствена употреба или защита не означава, че са му предоставени на разположение икономически ресурси. Освен това Регламентът за Венесуела съдържа дерогации, които дават възможност на НКО да разрешават предоставянето на финансови средства или икономически ресурси, ако те са необходими за задоволяване на основните нужди на определените лица и на членовете на семейството на издръжка на тези лица, включително плащания на разходи за хранителни продукти, лекарства и медицинско обслужване⁶⁵.

4. Може ли предоставянето на медицинска помощ да представлява „предоставяне на разположение на икономически ресурси“ на определените лица?

По принцип не се счита, че предоставянето на медицинска помощ на лица, които са заразени или за които се подозира, че са заразени с COVID-19, притежава само по себе си присъща икономическа стойност или че може да се заменя с финансови средства или икономически ресурси. Следователно тя не представлява икономически ресурс и поради това участието на определено лице в предоставянето на такава медицинска помощ не е в нарушение на Регламента за Венесуела.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на медицинска помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят на разположение никакви финансови средства или икономически ресурси, например ако тези лица събират такси от бенефициерите за предоставената услуга или получават каквито и да било икономически ресурси за себе си в контекста на предоставянето на медицинска помощ, вж. въпрос № 2.

⁶⁴ Член 1, буква г) от Регламента за Венесуела.

⁶⁵ Член 9, параграф 1, буква а) от Регламента за Венесуела.

5. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят финансови средства на местни организации във Венесуела с цел борба с пандемията от COVID-19?

Да.

За конкретния случай, в който дадено определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ (напр. поименни вписвания на определени лица или образувания с правомощия в правителството на Венесуела), вж. въпрос № 1. По отношение на гарантирането, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

II. ОГРАНИЧЕНИЯ НА ВНОСА И ИЗНОСА⁶⁶

6. Съгласно Регламента за Венесуела разрешени ли са продажбата, доставката, трансферът или износьт на стоки и технологии, доставени за хуманитарни цели за борба с пандемията от COVID-19?

Да. Санкциите на ЕС, установени в Регламента за Венесуела, са насочени към конкретни лица, като с тях се замразяват техните активи, забранява се предоставянето на финансови средства и се налагат ограничения за допускането им в ЕС. С тях се забранява също така продажбата, доставката, трансферът или износьт на определено телекомуникационно оборудване, технологии и софтуер, както и оборудване, използвано за вътрешни репресии⁶⁷. Тези ограничения обаче не засягат продажбата, доставката, трансфера или износа на стоки и технологии, свързани с борбата с пандемията от COVID-19. В този контекст понятието „стоки и технологии“ включва, наред с другото, вентилатори или електрически респиратори за медицински цели (командно дишане) и други медицински изделия за борба с COVID-19, както и комплекти за изследване за COVID-19 (като този с обратна транскриптазна полимеразна верижна реакция в реално време — qRT-PCR KIT), лекарства, дезинфектанти, детергенти или химикали.

Регламентът за Венесуела забранява износа за тази страна на определени лични предпазни средства (ЛПС), които могат да се използват за вътрешни репресии, като например бронезилетки и каски. С него обаче изрично се освобождава оборудването, предназначено за безопасност на труда⁶⁸. Освен това тази забрана не се прилага по отношение на предпазните облекла, включително бронезилетки и военни каски, временно изнесени за Венесуела от хуманитарния оператор само за негова лично ползване⁶⁹. При колебание хуманитарните оператори следва да потърсят необходимите пояснения от производителя.

⁶⁶ В приложения I и II към Регламента за Венесуела са изложени списъците на стоките и технологиите, обхванати от санкциите на ЕС.

⁶⁷ За подробен списък на стоките, които не могат да бъдат предмет на продажба, доставка, трансфер или износ за Венесуела, вж. приложения I и II към Регламента за Венесуела.

⁶⁸ Вж. точка 5 от приложение I към Регламента за Венесуела.

⁶⁹ Член 5 от Регламента за Венесуела.

За конкретния случай, в който дадено определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

III. ДРУГИ ВЪПРОСИ

7. Могат ли банките от ЕС да открият нова банкова сметка във венесуелска кредитна или финансова институция, за да подкрепят хуманитарна помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да. Банковите дейности с венесуелски банки са разрешени, при условие че венесуелската финансова институция не е определено образование. Това включва установяването на нови кореспондентски банкови отношения и създаването на нови съвместни предприятия. На банките се разрешава също така да откриват офиси, клонове и дъщерни дружества във Венесуела. Към момента нито една венесуелска финансова институция не е предмет на ограничителни мерки.

8. Могат ли граждани на ЕС да пътуват до Венесуела, за да предоставят медицинска помощ за борба с пандемията от COVID-19?

Да. По принцип в Регламента за Венесуела няма разпоредби, забраняващи пътуването до Венесуела, нито предоставянето на медицинска помощ в страната.

За конкретния случай, в който дадено определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

9. Могат ли хуманитарните оператори да закупуват гориво, да наемат превозни средства или да използват частни транспортни услуги във Венесуела с цел транспортиране към държавата или в нейните граници на медицинско оборудване за борба с пандемията от COVID-19?

Да. В Регламента за Венесуела няма разпоредби, които да не позволяват на хуманитарните оператори да закупуват гориво във Венесуела.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по предоставянето на хуманитарна помощ, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси, вж. също въпрос № 2.

10. Могат ли хуманитарните оператори да помагат за преместването на хора, засегнати от пандемията от COVID-19, в други места във Венесуела или извън страната?

Да.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин във веригата по преместването на хора, засегнати от COVID-19, вж. въпрос № 1. По отношение на това да се гарантира, че на определените лица не се предоставят никакви финансови средства или икономически ресурси в процеса, водещ до преместването на хора, засегнати от COVID-19, вж. също въпрос № 2.

11. Могат ли хуманитарните оператори да финансират или да участват в строителството на временни болници, санитарни операции или временни инфраструктури за борба с пандемията от COVID-19?

Да.

За конкретния случай, в който определено лице участва по някакъв начин в строителството и/или то извлича икономически ползи от него, вж. въпрос № 1. Такъв би бил например случаят, ако определеното лице начислява такса за достъп до временната инфраструктура или ако запази правото си на собственост върху нея след края на кризата, причинена от пандемията от COVID-19.

12. Могат ли хуманитарните оператори да предоставят хуманитарна помощ, ако единственият начин да го направят е чрез определени лица?

Хуманитарните оператори винаги трябва да търсят решения, които не нарушават санкциите на ЕС. Съответно хуманитарните оператори са длъжни да доставят хуманитарната помощ чрез действия и лица, по отношение на които не са наложени ограничения съгласно Регламента за Венесуела. В съответствие с международното хуманитарно право, когато не съществуват други възможности, предоставянето на хуманитарна помощ не следва да бъде възпрепятствано от санкциите на ЕС. Това обаче е много малко вероятно за разглеждания режим на санкции, като се има предвид целенасоченият характер на ограничителните мерки в Регламента за Венесуела, както и видът и ограниченият брой на поименните вписвания.

13. Трябва ли хуманитарните оператори да проучват крайните бенефициери на хуманитарна помощ?

Не. Съгласно международното хуманитарно право, член 214, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и хуманитарните принципи на хуманност, безпристрастност, независимост и неутралитет, хуманитарната помощ трябва да се предоставя без дискриминация. Хуманитарните оператори извършват идентифицирането на дадено лице като нуждаещо се физическо лице въз основа на тези принципи. След това идентифициране не се изисква проверка на крайните бенефициери.

IV. ДРУГО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

14. Санкциите на САЩ срещу Венесуела забраняват редица действия, които са позволени от ЕС. Трябва ли хуманитарните оператори, които попадат под юрисдикцията на дадена държава членка, да спазват тези чуждестранни санкции?

Не. Хуманитарните оператори, които попадат под юрисдикцията на дадена държава членка, не трябва да спазват автономни режими на санкции от трети държави.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
За Генералния секретар

Martine DEPREZ
Директор
Вземане на решения и колегиалност
ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ